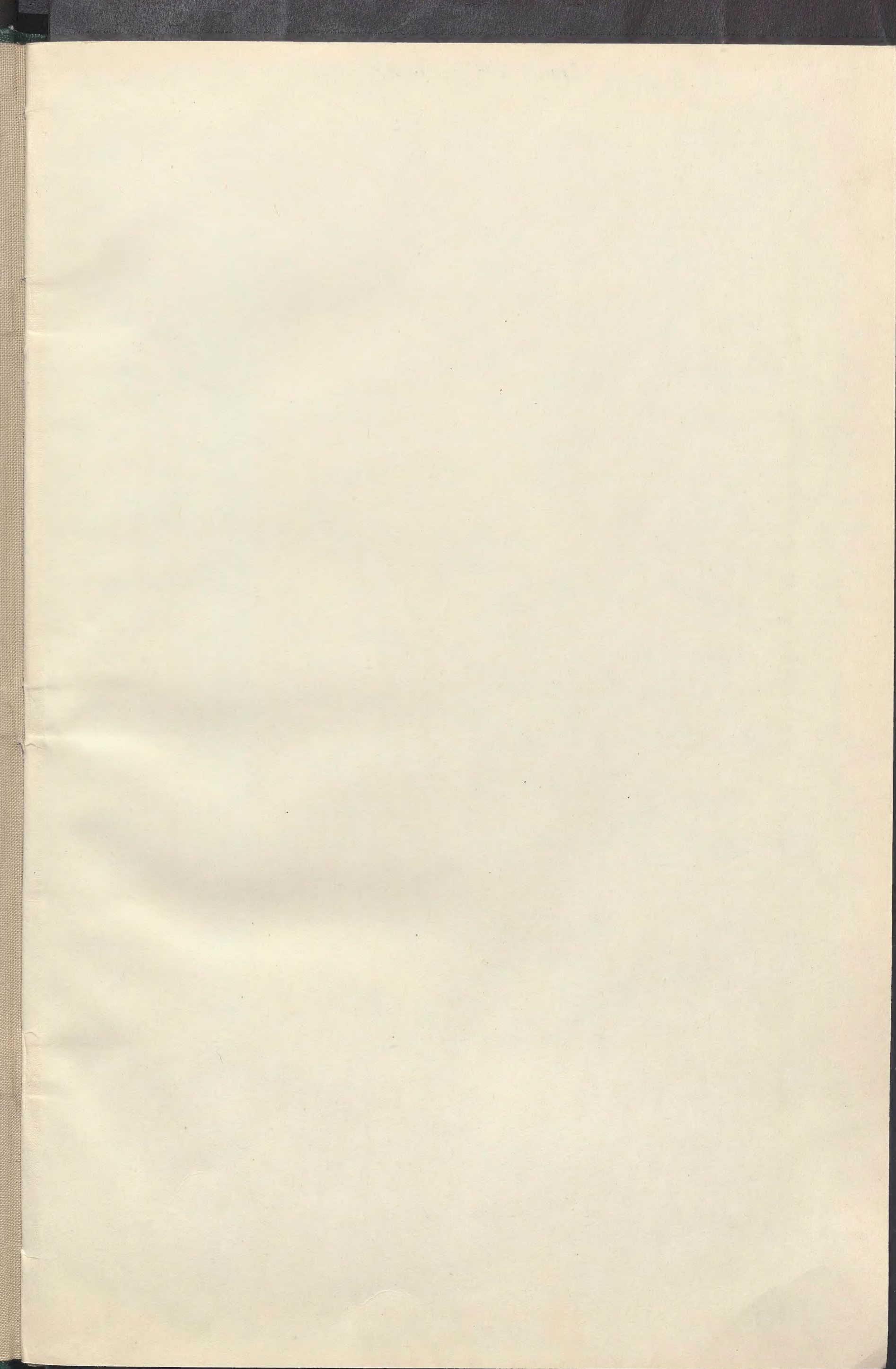

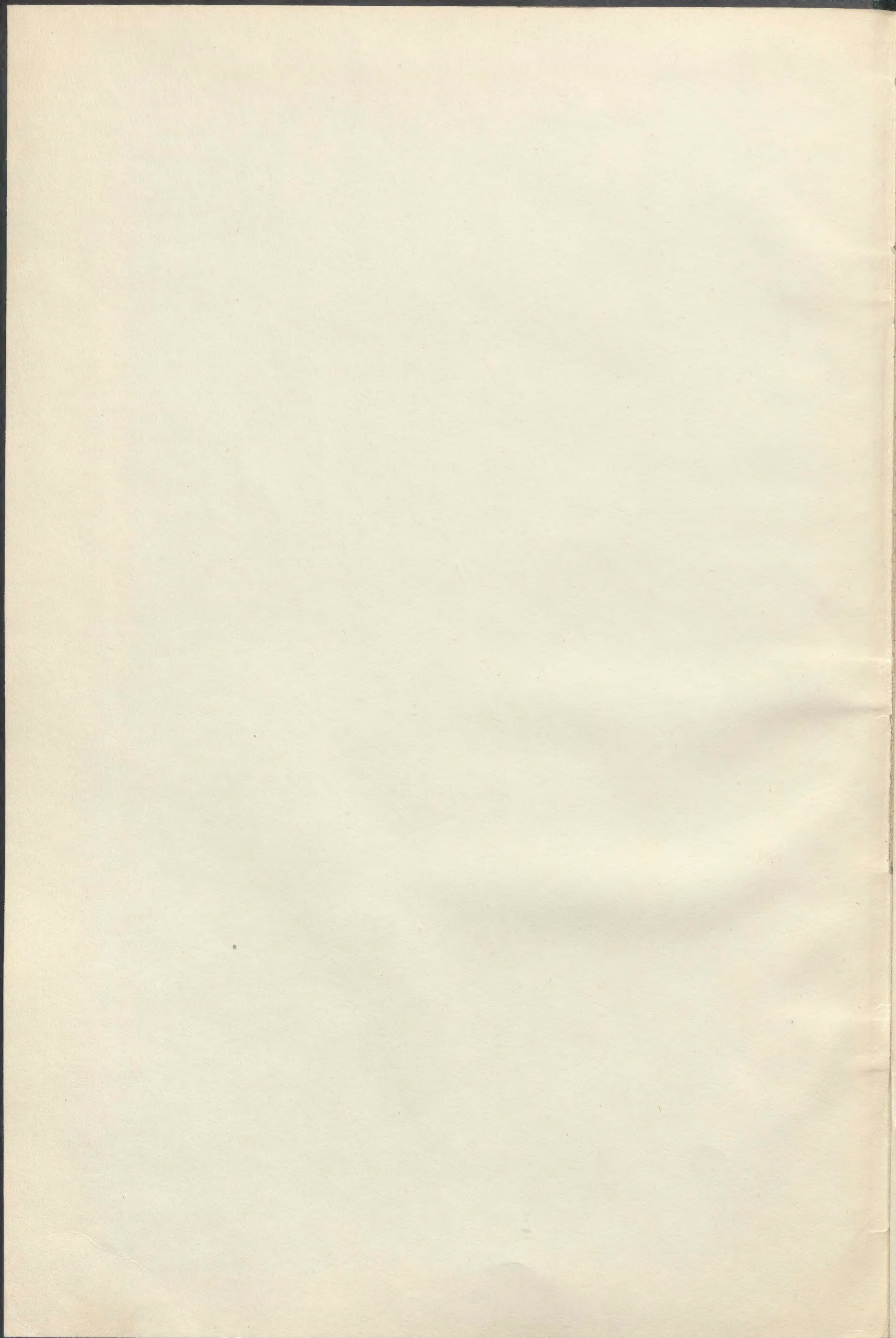

Opr. "Starodruk" 1964 г.

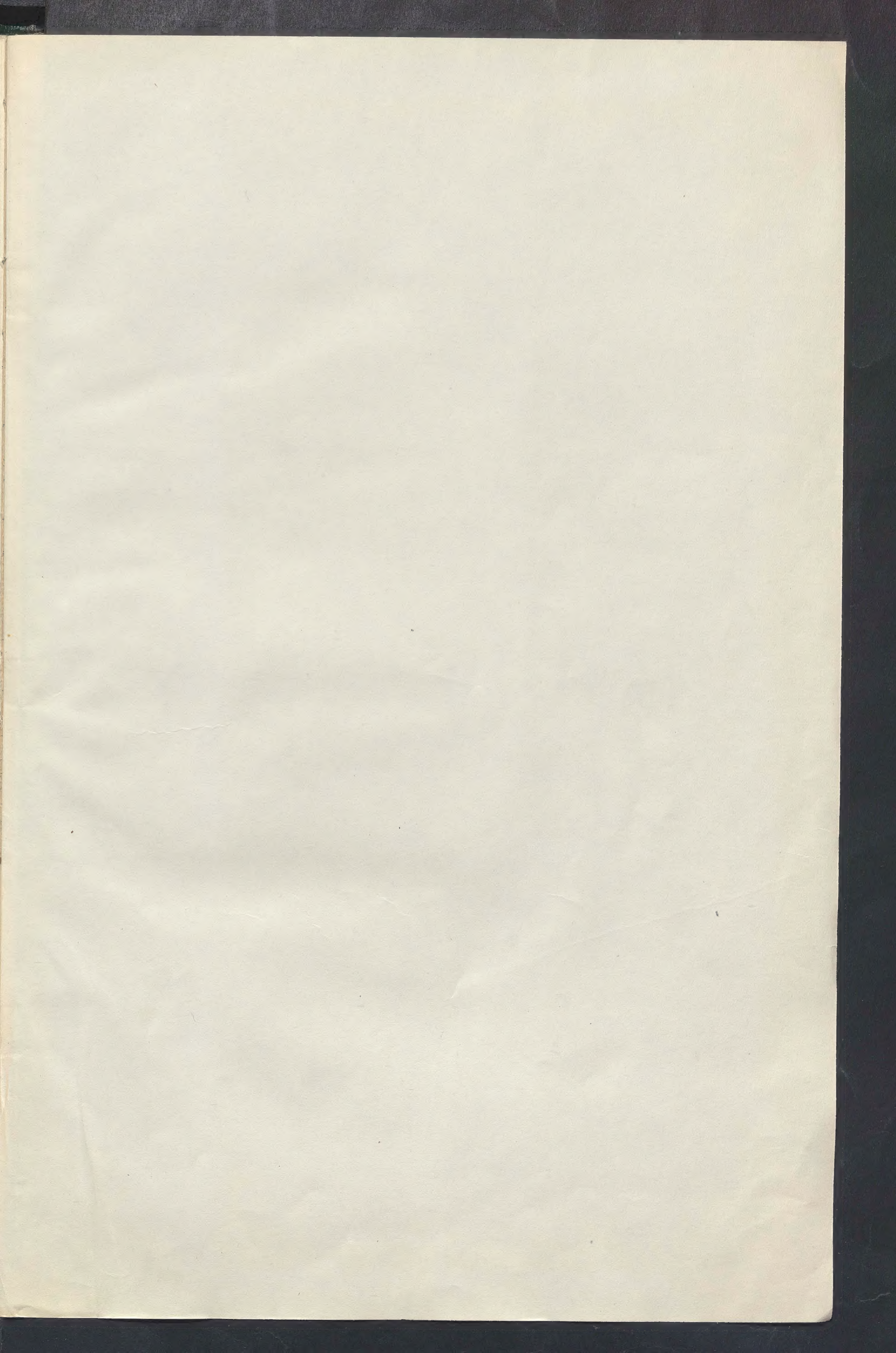

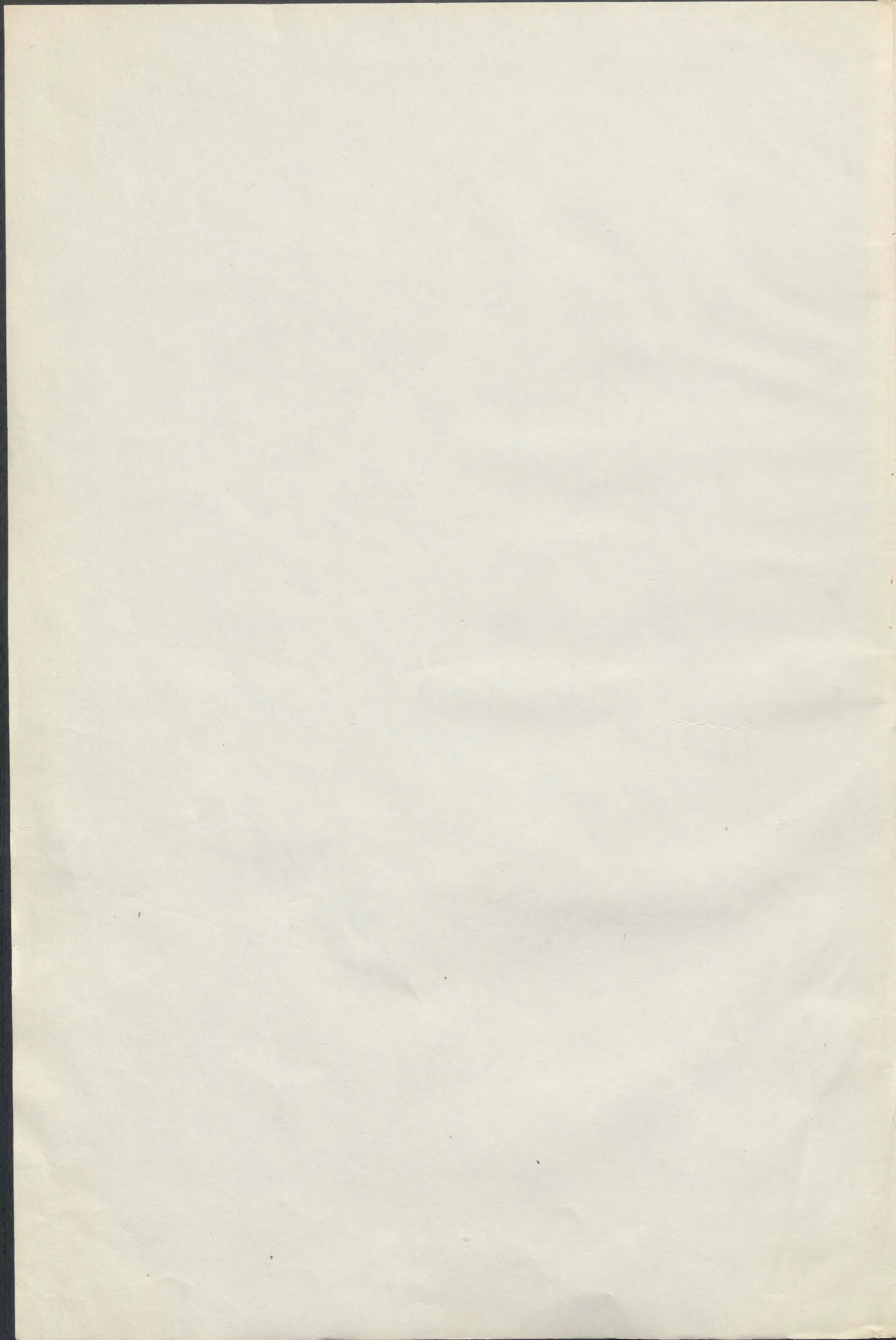

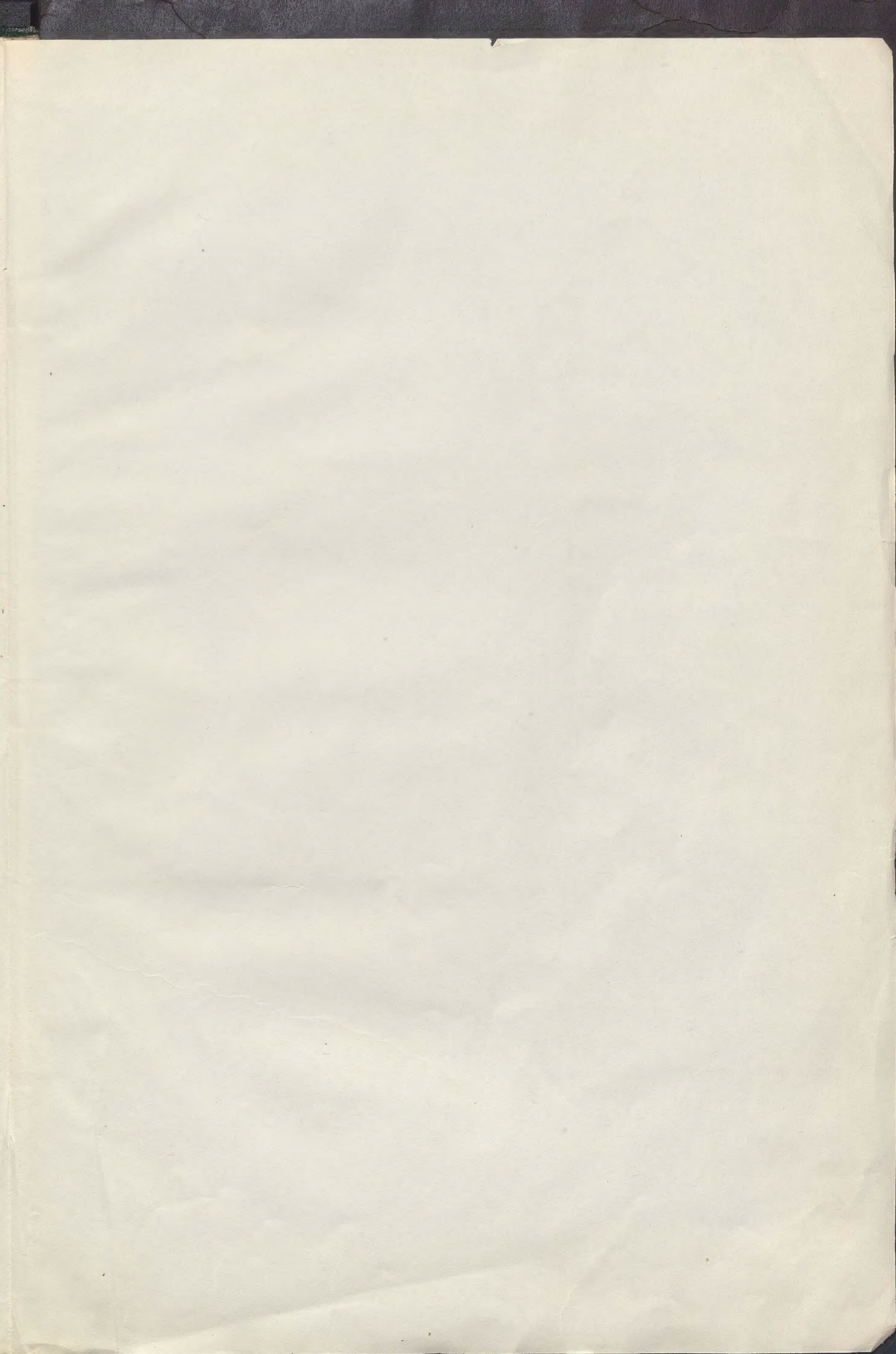

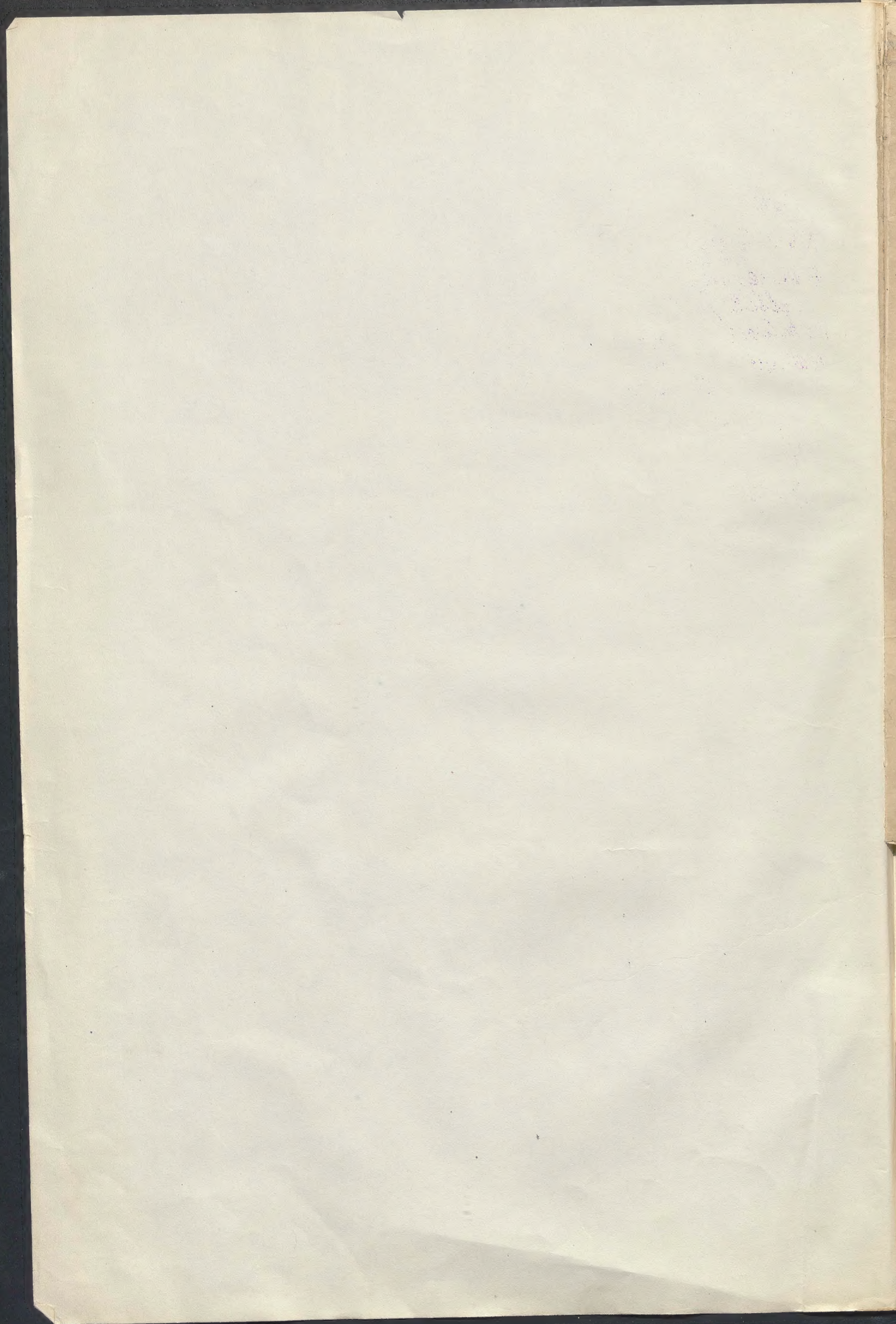

Sprawozdanie **ARCHIWUM**
Polskiej Partji Socjalistycznej
Zarządu i Wydawnictw
„Zjednoczenia”
LONDON

stowarzyszenia kształcące się młodzieży postępowej
w Krakowie.

Rok II.
(za czas od 1/XI 1896 r. do 1/XI 1897 r.)

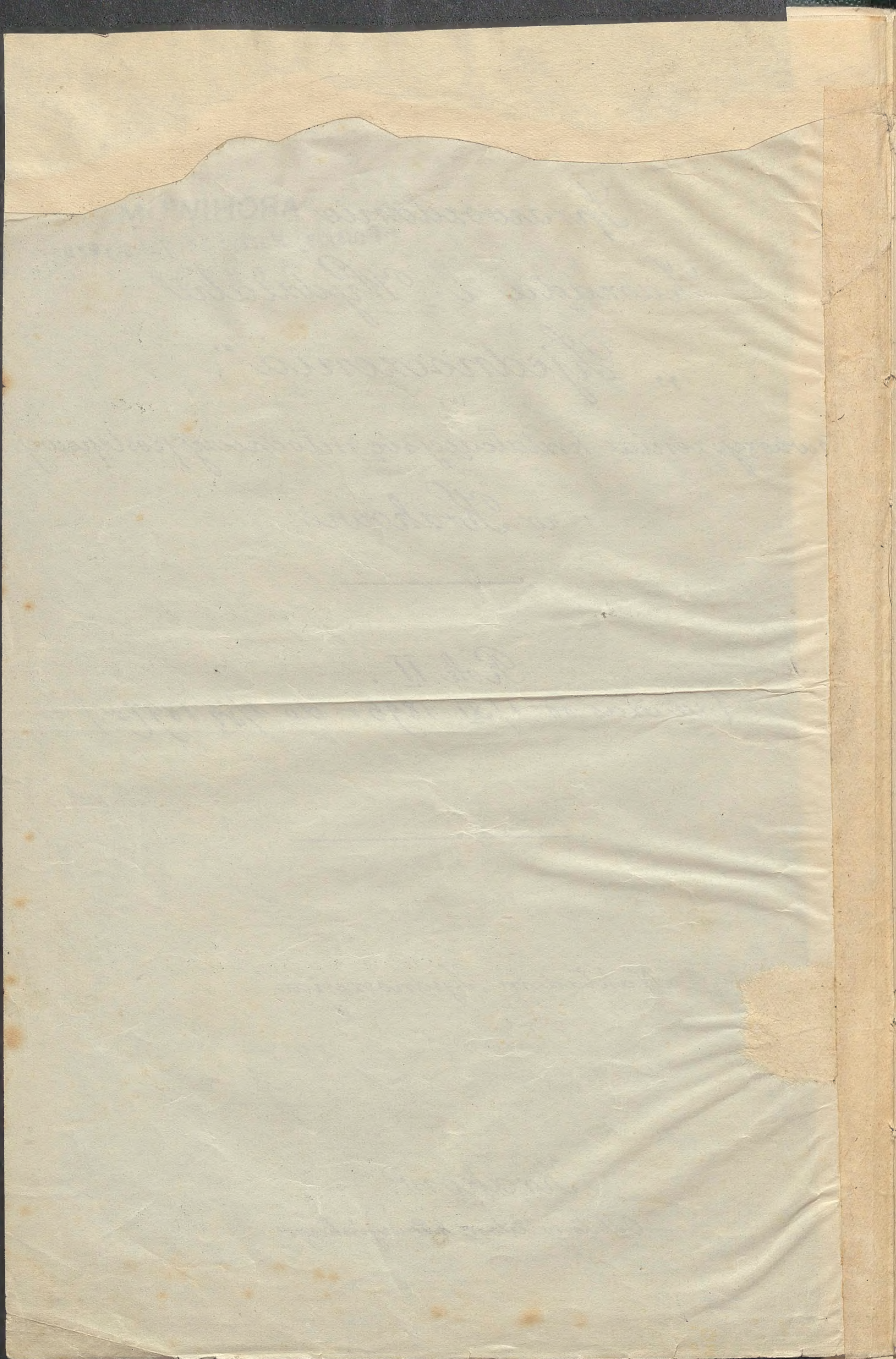

Nakładem „Zjednoczenia”

Kraków.

Odbito w Litogr. A. Pruszyńskiego

Skład Zarządu Zjednoczenia

Matejko Adam
przewodniczący

Baumfeld Ludwik¹⁾
zast. przewodniczącego

Szwiek Jan
sekretarz

Wierzejski Stanisław²⁾
zast. sekretarza

Syliwanowicz Kazimierz
bibliotekarz

Majewski Stanisław³⁾
zast. bibliotekarza

Weinfeld Ignacy
czasopiśmiennik

Niedzielski Tadeusz
zast. czasopiśmiennika

Budzyński Kazimierz
skarbnik

Zboronirska Józefa
zast. skarbnika

Gadraliriski Feliks
gospodarz

Wojczyńska Maria
zast. gospodarza

Dziuricki Kazimierz
kontroler

Kabliński Włodzisław⁴⁾
zast. kontrolera

Jastrzębski Marian⁵⁾
przew. sądu

Kunicki Ryszard
zast. przew. sądu

¹⁾ wstąpił na miejsce

2)

"

"

3)

"

"

4)

"

"

5)

"

"

Miszewskiego Stan. Kołod.

Kożubowicza Władysława

Weinfelda Ignacego

Kisielewskiego Jana

Glinńskiego Leona Konrada

1. sprawozdanie kasowe.
Dochód.

Miesiąc	S. skarbowe		Sekretariat		S. bibliotecz.		S. rękopis.		S. gospod.		Nadzwyczaj.		Razem	
	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.
1896														
listopad	84	75	1	05	1	63	6	86	12	04		81	107	14
grudzień	43	25	1	81	-	-		94	11	15		20	57	35
1897.														
styczeń	63	75	6	24	2	39	15	99	21	92	2	12	112	41
luty	50	75	2	05	-	-	10	33	8	35	2	10	73	58
marzec	74	75	2	03	8	79	5	59	8	03	7	85	107	04
kwiecień	33	50		78	-	-	7	87	5	84	7	58	55	57
maj	58	50	2	24	8	66	6	15	31	42	2	50	109	47
Razem	409	25	16	20	21	47	53	73	98	75	23	16	622	56
Stan kasy d. 1. XI. 1896													77	07
Razem													699	63

Rozchód.

Miesiąc	S. skarbowe		Sekretariat		S. bibliotecz.		S. rękopis.		S. gospod.		Nadzwyczaj.		Razem	
	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.	złr.	st.
1896.														
listopad	-	-	17	34	2	50	25	06	45	00	-	-	89	90
grudzień	-	20	16	15	2	50	35	42	78	45	-	-	155	22
1897.														
styczeń	1	00	2	00	-	-	37	36	68	00	-	-	108	36
luty	-	50	2	95	-	-	13	84	21	00	-	-	38	29
marzec	-	-	1	70	7	00	44	46	50	00	-	-	103	16
kwiecień	-	-	-	-	7	00	8	14	43	50	9	87	68	51
maj	-	50	-	62	1	51	19	75	57	95	-	-	94	01
Razem	2	20	40	76	56	69	184	03	363	90	9	87	657	45
Stan kasy d. 1. VI. 1897													42	18
													699	63

2. Sprawozdanie sekcji gospodarczej.

a. Dochody:

z kasy głównej wpłynęło	363 złr.	90 cent.
dochody nadzwyczajne	72 złr.	85½ cent.
razem	436 złr.	75½ cent.

b. Rozchody:

lokal	176 złr.	— cent.
usługa	40 złr.	45 cent.
meble	32 złr.	10 cent.
opat.	69 złr.	82 cent.
różne wydatki gospodarcze	41 złr.	26 cent.
zwrot do kasy	93 złr.	94 cent.
gotówka w kasie	— —	66 cent.
razem	454 złr.	23 cent.

3. Sprawozdanie sekcji bibliotecznej.

W dniu 1. XI. 1896 było Dziel	481
Przybyło drogą Darów lub zakupna	611
" " po Czytelni Akademickiej	950
razem	2042

Przeznaczono do sprzedania	324
Do katalogu wcielono	1718

Stan biblioteki.

	Pamięć	Poetyka	Historja	Filozofia	Literat.	Nauki społecz.	Nauki przyrod.	Pracownia	Miscel.	Ludowe	Razem
1. XI. 1896	76	62	70	50	21	79	13	50	22	38	481
1. VI. 1897	244	288	237	139	145	146	58	461	—	—	1718

uch w bibliotece.

Miesiąc	Bibl. by ta otwar- ta	Pożyro- no książ- zek	Dochód z pożycza- nia i kar	Pożyro- no prezycja	Mabyto książek
XI	—	—	163	—	—
XII	—	—	143	—	—
I i II	18	298	322	17	—
III	12	196	653	16	17
IV	12	193	648	16	16
V	8	119	218	15	33
Raz.	50	806	2147	÷ 16	66

Sprawozdanie kasowe biblioteki.

a. Dochód:

	złr.	st.
z kasy głównej	56	69
pożyczka	60	00
za wypożyczenie i kary	21	47
nadzwyczajne	2	37
razem	140	53

b. Rozchód:

	złr.	st.
kupno książek	50	30
splacono księgarni Lwolińsk.	8	50
splacono długu	28	00
do kasy głównej	21	47
oprawa i drobne wydatki	36	89
razem	145	16

Deficyt 463 cent. i dług 39 złr.

4. Sprawozdanie sekcji Czasopiśmienniej.

Sprawozdanie kasowe.

a. Dochód:

	złr.	st.
z kasy głównej	184	03
z prenumeraty	73	29
nadzwyczajne	7	54
razem	264	86

b. Rozchód:

	złr.	st.
zwrot kasie	53	73
prenumerata pism	173	86
porto i korespondencja	34	07
razem	261	66

W kasie 3 złr. 20 cent.

Ruch czasopism.

Czasopisma	Dzienniki	3 razy na tydzień	3 razy na tydzień	Sygnalizatory	Dwutygodniki	3 razy na miesiąc	Miesięczniki	Kwartalniki	Razem
polskie	11	1		31	14	3	17	2	79
niemieckie	6		1	16	5	2	9		39
czeskie			2	5	3		2		12
francuskie				1	2		5		8
rosyjskie	2			1			4		7
ruskie	2			1	1				4
razem	21	1	3	55	25	5	37	2	149

D. 1. XI. 1896 było czasopism 86

D. 1. VI. 1897 jest czasopism 149

Łoń pism powiększył się o 63.

Sprawozdanie sekretariatu.

	listopad	grudzień	styczeń	lut	marzec	kwiecień	maj	Razem
Dochody	105	181	624	205	203	78	224	1620
Rozchody	1734	1615	200	295	170		62	4076

II. Sprawozdania kółek.

a. Sprawozdanie kółka ekonomicznego.

Liczba członków z początku 39, obecnie 28. — Przez 5 miesięcy (po odliczeniu dwóch miesięcy na święta) odbyło się posiedzeń 15, z tych jedno nadzwyczajne walne zgromadzenie.

Referatów wygłoszono 7, a mianowicie:

1. Renta gruntowa.

2. Położenie robotników fabrycznych w okręgu częstochowskim (trzy referaty).
3. Marksa „W kwestji żydowskiej.”
4. Ricardo-Lassalle'owskie zielarne prawo pracy.
5. Syndykaty przemysłowe.
6. O zbytku.
7. Herynga „Logika ekonomii.”

Pogadankę było dwie:

1. O strejku robotników okrętowych w Hamburgu.
2. Engels o kwestji włoskiej.

Nadto na dwóch posiedzeniach składano sprawozdania z czasopism ekonomicznych, na jednym odczytano „Kronikę ekonomiczną.”

Biblioteka powiększyła się o kilka tomów.

Kasa wykazuje dochodu 22 złr. 50 ct.

rochodu 6 złr. 50 ct.

Stan kasy d. 31. V. 1897 r. 16 złr. 00 ct.

Przewodniczący L. Baumfeld.

b. Związek medyków.

Związek medyków istnieje od lutego r. p. Celem kółka jest studjowanie higieny społecznej z uwzględnieniem wszakże i innych działów medycyny. Do tego celu zmierzaliśmy za pomocą połączonej z dyskusją odczytów (6), referatów z czasopism lekarskich (19). Posiedzeń odbyło się 10.

Tytuły odczytów wygłoszonych w Związku brzmiały:

1. Lnaczenie żywienia się dla człowieka i potrzeby jego

pod tym względem.

5

2. Żywienie się ludu miejskiego i wiejskiego.

3. Wegetarianizm.

4. Znaczenie alkoholu dla ustroju człowieka. Alkoholizm i walka z nim.

5. Falszowanie środków żywności.

6. Obezpośredniej psychologizacyjnej metodzie doświadczalnej.

Stan kasy: dochód 15 złr. 61 ct.

rozchód 8 złr. 63 ct.

pozostało 6 złr. 98 ct.

Przewodniczący M. Wojcicki.

c. Sprawozdanie kółka literackiego.

Kółko literackie zawiązało się d. 10 kwietnia r. b. Na dwóch pierwszych walnych zgromadzeniach wybrano zarząd i omówiono kwestję referatów i pogadanek. Następnie odbyło się pięć zwykłych posiedzeń, na których wygłoszono następujące referaty:

1. John Gabriel Borkman. Sprawozdanie z ostatniego utworu Ibsena.

2. Dekadenci i symboliści wobec psychiatrii (krytyka artykułu z „Indépendance Médicale”.

3. Odpowiedź na artykuł Tw. Franki w „Die Zeit” p. t. „Ein Dichter des Verrathes”.

4. O secesji Monachijskiej

5. Lermontow jako pesymista.

Kółko liczy 34 członków. Stan kasy 1 złr. 50 ct.

Przewodniczący Choromański.

d. Sprawozdanie „Kółka artystycznego.”

Kółko artystyczne w okresie sprawozdawczym rozwijało się w dwóch kierunkach. Uwaga zwrócona była wyłącznie na śpiew chóralny i na deklamację. To ograniczenie zakresu działania było naturalnem następstwem danych, jakie posiadamy. Zamiany musieliśmy mieć podług sił; siły zaś nasze nie wystarczały do „studjowania piękna we wszystkich jego przejawach”, ale zaledwo do wzmocnienia zebrań towarzyskich i wrażeń wieczorów muzykarno-wokalnych. Stosownie do tego D. 29. I 1897r. regulamin kółka uległ gruntownej zmianie.

Obok chóru męskiego włącziliśmy mieszany. Do męskiego należało 26 kolegów, a w skład mieszanego weszło 6 koleżanek i 8 kolegów. Dzięki nieremówionej pracy kol. M. Szenia, jako dyrygenta, w tym krótkim czasie chór zdołał opracować 19 pieśni.

Z lekcji dykcji i deklamacji prowadzonych w dalszym ciągu przez W. Pana J. Kotarbińskiego, korzystało 18 kolegów. Na tem miejscu też niech nam wolno będzie złożyć serdeczne podziękowanie W. Panu J. Kotarbińskiemu za tak kawe poświęcanie dla nas pracy i czasu.

Zamierzony cel osiągnęliśmy o tyle, że włącziliśmy w Ljednoreniu 5 wieczorów artystycznych, na których program składały się najchętniej produkcje chóru pod batutą kol. Szenia, muzyka na fortepianie kol. Szenia, śpiew solowy kol. M. Kierkora i deklamacja kol. S. Krzemieniewskiego. Wieczory te zazwyczaj poprzedzane były krótkimi odczytami kol. Pińkowskiego treści artystyczno-literackiej.

Z liczby 49 członków Zjednoczenia, którzy należeli do Kółka, obecnie w Kółku pozostaje 39; z tych 6 jest uwolnionych od wszelkich opłat, a 9 wspierających.

Biblioteczka nutowa Kółka składa się z 19 zeszytów (druków) wartości około 15 złr.

Sprawozdanie kasowe.

Dochód.

Rozchód.

Stan kasy d. 1. XI. 1896r.	9. 36	Wynajęcie fortepianu	54 złr. 30 ct.
Wkładki i wpisy członków	46. 75	Nuty	4 złr. 66 ct.
Dochód z ostatniego wieczoru	10. 06	Papier nutowy, światło etc.	5 złr. 06 ct.
razem	69. 57	Stan kasy d. 1. VI. 1897r.	5 złr. 55 ct.
		razem	69 złr. 57 ct.

Przewodniczący Sen. Krzemieniewski.

e. Sprawozdanie kółka rachistów.

Zawieszane ponownie d. 17 maja r. b. liczy w obecnej chwili 29 członków.

Dnia 20 maja rozpoczęto tworniej rachowy, do którego zgłosiło się 19 kolegów.

Stan kasy kółka.

Pozostałość po poprzednim zarządzie	0. 85
Dochód z wkładek	2. 65
razem	3. 50
Rozchód	3. 34
Pozostałość w d. 1. VI. 1897r.	0. 16 cent.

Przewodniczący J. Góral.

III. Sprawozdanie komisji odczytowej.

Odbyły się następujące odczyty i pogadanki:

1. Kol. Blasberg „Psychologiczna podstawa sugestyi i hypnotyzmu.
2. Kol. Matejko „Bieg rozwoju kulturowego.”
3. Kol. Czaki „Materia a duch.”
4. (pogadanka) „O zadaniach młodzieży.”
5. Kol. Zakrzewski „Kilka słów o dzisiejszej młodzieży.”
6. Kol. Zakrzewski „Rok 1871.”
7. „Ognisko” kartka z dziejów akademickiej młodzieży krakowskiej (w 2 częściach).
8. Kol. Choromański „Aleksander Herzen.”
9. (pogadanka). Artykuł Tw. Franki w „Die Zeit” — „Ein Dichter des Verrathes.” Stronę naukową referował kol. Pińkowski, stronę polityczną — kolega Zakrzewski.

IV. Sąd.

Od 1. XI. 1896 do 31. I. 1897 r. pod rozpatwienie Sądu naszego Stowarzyszenia przyszły cztery sprawy, z tych dwie sprawy natury osobistej, jedna wypływająca z nieuchowania prawideł gromadności towarzyskiej, w jednej wreszcie chodziło o wykroczenie przeciwko ogólnie-etycznym zasadom. W trzech pierwszych sprawach Sąd znalazł się w tem przyjemnem położeniu, iż mógł się ograniczyć do wymiernenia jaknajblizszej kary, mianowicie: w jednej sprawie upomnienia winnych, w dwóch zaś mniej lub więcej ostrej oceny

postępku oskarżonych. W sprawie ostatniej Sąd widział się zmu-
szonym do skazania oskarżonego na banicję.

Przewodniczący Sądu M. Jastrzębski.

I. Sprawozdanie kontrolera.

Czyniąc zadość obowiązkowi muszę z przyjemnością zaznaczyć,
że Zarząd Zjednoczenia w roku ubiegłym w zupełności wywiązał się
ze swego zadania. Z przykrością jednak poprzestać muszę na tej krót-
kiej wzmiance, gdyż na podstawie zmienionego statutu Zarząd ja-
ko taki od kontroli uwolnionym został.

Natomiast należy podnieść z uznaniem, że w ciągu ubiegłego roku
administracyjnego wszyscy funkcjonariusze Zarządu gorliwym pełnie-
niem swych obowiązków, jak i wzorowym prowadzeniem ksiąg nie-
tylko że nie utrudniali, lecz owszem nawet ułatwiali kontrolę, za co
im na tem miejscu w mojem imieniu składam podziękowanie.

Kontroler Dzierżicki.

Ruch członków w Zjednoczeniu.

Ilość członków d. 1. XI. 1896 r. 152

Przyjęto nowych 49

Nie przyjęto 5

Wykreślono na post. §8 statutu 31

Wypisało się dobrowolnie 17

Ilość członków d. 1. VII. 1897 r. .... 153.

Shelby, Tenn. June 1st 1864

My dear Mr. Lincoln

I have just received your letter of the 26th inst.

in reply to my letter of the 21st inst.

and am glad to hear that you are so well.

I am also glad to hear that you are so busy.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

I am sure that you will be able to do all that you wish.

na przyszłość, niech Was pouczy, że nie wolno cynicami
lekko plwać na wielką ideę, że nie wolno nazymać
patriotą temu, kto nie odczuwa potrzeb swego spo-
łeczeństwa i nie jest w stanie reagować na krzywdy lud-
kie. Bądźcie więc tem, czem w istocie jesteście: cichą, spo-
korną aż do duchowej afary i słodką, lecz nie śpiącą
cie brzośną ręką po laury Kościuski!

Tym, gdy w innych zakładach naszego państwa
na egzaminów nasi zdemaskowani karyerowicze, - wy-
sady przy stole egzaminacyjnym stojcie nie
przez Was (i nie odtutaj), lecz swoistej de-
moralizacji.

Tym kolegom, którzy walczyli i tym, którzy uciekli
z nami, wyrażamy w tem miejscu swe uznania,
razem z nimi odczuwamy ich bezsilność wobec obwie-
stanej kłoty i razem z nimi walczymy:

Co złe, to w gruzy się rozleci,
Co dobre - wiecznie będzie żyć!

Studenti polacy, wydaleni z wyższych za-
kładów naukowych Elżbiety, Petersburga,
Kijowa, Charkowa, Dorpatu, Tulu i Kyji.

Włno w kwietniu 1899 r.

Spencer

Wm. (Sawyer)

[Faint, illegible handwritten text covering the majority of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

Trzecim środkiem naszego oddziaływania było tak zwane „Recytacje”
nie, które, aczkolwiek czynem było w Czytelni, ale inicjatorami był
wyłącznie członkowie „Nauki”. W końcu tym odczytaliśmy, z pod-
rót, arcydzieła literatury ojcowskiej. (Dziady, Piosenki, Warszawa)
Przez odczytywanie nowych lub mniej znanych utworów, staraliśmy
się rozbudzić zainteresowanie w tym kierunku. Tak odczytaliśmy
„Goscia nieproszonego”, utwory Krasińskiego i wiele innych utworów
literatury dramatycznej, wiele poezji z najnowszej literatury
polskiej. (Kacprzewicz, Wyspiański, Leśmianowski, Krasiński, Tuwim
i w. i.).

Przez uprawianie poważnej muzyki (śpiew, koncerty) staraliśmy
się rozbudzić poczucie i kulturalne.

Do tego, chcąc rozciągnąć działalność naszą na członków
Członi, udostępniliśmy im wstęp do kolekcji samokształcenia

Zła charakterystyka działalności „Nauki” porostaje jeszcze
dodać, że bliższe stosunki łączą nas z dwoma najbliższymi stowarzyszeniami
właściwymi przez wzajemne uczestnictwo na obchodach
i korzystanie z naszej biblioteki, ponieważ ich własne mające
się dopiero w początkowym okresie rozwoju. Z miejscowymi stowarzyszeniami
zjednoczeniowymi stosunków żadnych nie utrzymujemy,
ponieważ kilkakrotnie powtarzane przez nas próby zbliżenia
odrzucone były w sposób stanowczy i nieaktowny. W tym roku
uczyniliśmy próbę zbliżenia się do jednego z sąsiednich stowarzyszeń
zjednoczeniowych; w tym celu wystaliśmy z zaproszeniem na
obchód Kacprzewickiej, lecz zaproszenie to, aczkolwiek w grzecznej
formie – było odrzucone.

Na zakończenie garść danych cyfrowych.

Czytelnia na początku roku sprawozdawczego liczyła członków .....

w końcu zaś tego roku .....

Towarzystwo „Nauka” na początku .....

w końcu .....

15

18

12

K O L E D Z Y ! Nie chęć agitowania powoduje nami w zwróceniu do naszem do Was.

Agitacja z natury rzeczy zmierza do kreślenia świetlanych obrazów na ciemnym tle otaczających warunków, olśniewa, wyklucza krytykę swego przedmiotu.

Agitacja, podejmowana celem powiększenia zastępu członków - stowarzyszeniowców zakrawa na kramikarskie przechwałki o dobroci towaru i, jako taka, często być musi zwodniczą. Nie oszaniad, lecz wyznacz pragniemy, jakim jest stanowisko nasze wśród ogółu Polskiego, jakim są nasze dążności.

Mianujemy się odłamem młodzieży Polskiej postępowej, rozumiejąc postęp jako wytyczną do urzeczywistnienia najświętszych ideałów ludzkich i narodowych.

Nie bezbarwność i nie ciasnota partyjna cechują postępowca: z piersi jego wstaje protest przeciwko teraźniejszości; na ustach niesie on hasła swobody i sprawiedliwości, a grenica przebiega mroki i widzi brask dnia nowego, dnia, w którym ludzkość znów się ukaze w szacie odświętnej.

Działalność jego - to pochód nieugięty po krzemienistej drodze poświęceń w przyszłość; to walka przeciwko wszystkiemu, co kła świąte boszucha onłowieka.

Wielkie zadanie! By je urzeczywistnić, mocy i wiary potrzeba!

Spieszcie pod sztandar postępu lecz tylko wy, którym trąsający ogień oburzenia na teraźniejszość dobrze jest znany; którym pragnienie lepszej przyszłości piersi rozsadza!

Was nazywamy i Was tylko radzi widzieć jesteśmy w bojowym szeregach następów bratnich!

Koledzy!

Świąta walka, jaką w roku resztym stoczyliśmy ze swymi przeciwnikami w obronie praw akademickich, walka przeprowadzona z całą stanowczością i pochybą, dla młodzieży solidarnością, zakończyła się wielkim a wręcz stronnym zwycięstwem naszym: uzyskaniem bezpośredniego odjętego nam prawa wybierania w murach szkoły. Wygraliśmy również moralnie jako i faktycznie. Byliśmy prawie pewni, że nastąpi wreszcie pożądanym przez nas i potrzebny w interesie nauki spokój, mieliśmy bowiem nadzieję, że Gyrowi profesorów ze swojej strony trzeba będzie uszanować ten spokój, nie naruszając go jakimś nowym popetuiowym względem nas nie taktem. Przechowywaliśmy się jednak pod tym względem: dnia 30 listopada b.r. został relegowany na sprawę rektorowego trybuna kolega Michał Szargowski, który nawet z punktu widzenia naszych przeciwników w imię nie zawinił, przeciw czemu nie wystąpił z żadnym konkretnym zarzutem, a cała kariera została oparte jedynie na denuncjacji prof. Widta. Ten fakt przemówił w obu nowym prawokazie, lekceważeniu naszej młodzieży przez Gyrowi profesorów w chwili, gdy introduction prosiła go o i spokoju, wobec wreszcie niestychającej niesprawiedliwości i wymiaru kary narzuconego kolebie, oświadczamy się instalacją naszego, jako komitetu rektorowego jest nieskandynaw, przede z dniem istnienia rozprawy swej synowsi ponownie. Podajemy więc do wiadomości kolegów fakt relegacji i wyzwanie ich do solidarnej obrony.

W Szwajcarii dnia 3 grudnia 1902.

Komitet.

Koledzy!

Obrotliwy ten rzeźba w nowych skrajach się wznosi
 w tym celu, aby się z Wami Należyte i
 równie uważnie na siebie obrócić. Spróbujcie się, na
 całą polską młodzież politechniczną walczyć o
 wzmocnienie obywatelskich naważek i przyczynę się do
 usunięcia niechęci z młodzieżą jako obywateli państwa.

Středová mléčnice politeknická

McC. Linn. H. 1908

Jan 10 1880

Receipt

Received of Mr. J. H. Smith
the sum of \$100.00
for the purchase of
the land of the
State of New York
in the town of
Catskill
County of Schoharie
State of New York
this 10th day of January
1880
J. H. Smith
J. H. Smith

Logi

~~Sept~~

So wrote

Londyn

lila
ja

Tsingpo

Kotko

3

Alles ist in der Hand der Götter
Sieg und Niederlage, Glück und Unglück
- in der Hand der Götter.

Alles ist in der Hand der Götter
Sieg und Niederlage, Glück und Unglück
- in der Hand der Götter.
Alles ist in der Hand der Götter
Sieg und Niederlage, Glück und Unglück
- in der Hand der Götter.

P.P.S. - B.B.K. 2.12. - A.B.

Alle Organismen?

Alle Organismen. Jeder Organismus ist ein Individuum.

Jeder Organismus ist ein Individuum. Jeder Organismus ist ein Individuum.
Jeder Organismus ist ein Individuum. Jeder Organismus ist ein Individuum.

Jeder Organismus ist ein Individuum. Jeder Organismus ist ein Individuum.
Jeder Organismus ist ein Individuum. Jeder Organismus ist ein Individuum.
Jeder Organismus ist ein Individuum. Jeder Organismus ist ein Individuum.

Alle Organismen sind Individuen!

Alle Organismen sind Individuen!

Alle Organismen sind Individuen!

Alle Organismen sind Individuen!

Do młodzieży polskiej

Czy wierzysz, że płynąć krew nasza bezkarnie? Wiedzieć, że
na tej ziemi, na tej ziemi stoją najcięższych żołdaków?
Czy wierzysz, że podług prawa moskiewskiego caratu miażdżyć nas,
dusi nasze narodowe życie. Magnateria, plutokracja, bis-
kupi, panowie, dziedziczy wielki majątek, najcięższym. Unie-
dźwi, potrudzić i kłócić. Narodowi, nie mają już nic do powie-
dzenia wobec tego. Włiwych przestroig przed cymem. Lecz oto
na udradnym postępniku staje lud polski, od wieków gne-
biony przez swoich i obcych, wznosząc sztandar Wolności!
Władzę jedyną Polskę nie zgine! —

Idzie, gdy wyprądk na Wschodzie ustrąsnęły przeklętym kołosem,
gdy lud litewski, ukraiński, rosyjski zrywa się do rewolucji —
i nasz lud robotny wypowiada swój katom śmiertelny bój!
Gdy nad rosyjskim zaborcem zacięła groźba wyrwania z tona
narodu setki tysięcy synów i pogromienia na zgon za podstępne
trocana, lud polski na wezwanie Polskiej Partii Socjalistycznej
gotuje się do oporu, dezercji i buntu, który zmieni się może
w brońna walkę o wolną Polskę Ludową.

Wolność! Mamus milość, gdy na ziemi naszej stuchab z rów-
pobuże bojowa, gdy zbliża się godzina Hurwolin? Mamus sta-
nąć w szeregach Jargowicy, czy rece założyć bezczynnie? Nie! my
młodzie nie umiemy nosić obrotu, w nas żyje święta pamięć Bełwe-
derczyków! Jedyną hasło dziś dla nas — śmierć najci-
ęższym i ich Stuzalcem! Jedyną pragnienie — zginąć za świę-
tą sprawę Wolności! Jedyną miejsce — w szeregach walczącego
ludu! Dziś obowiązkiem naszym jako Polaków, jest szereg
młód rewolucyjną, niezwieść do nadoś najcięższych, milość
dla nas przelicytów, przystawać dłużej na chwilę, gdy po na-
stąpią ciemni najciężsi strach.

Prez z najardem!

Niech żyje Niepodległa Ludowa Republika Polska!

Niech żyje Wolność!

Weneru 1904.

Promieniści

1000
1000

Szanowny Obywatelu!

Kwestye: stosunku patriotyzmu do miłości wszech-
ludzkiej i idei ludowej do idei polskiej mają dla
współczesnej naszej młodzieży ogromne, pałace zna-
czenie. Do nich dadza się sprowadzić wszystkie
niemal rozłamy wśród niej, one są powodem
najcięższych walk wewnętrznych. Dlatego mło-
dzież pragnie ustynąć w tej sprawie głos najwybit-
niejszych przedstawicieli duchowego życia narodu
w bieżącej dobie. Chcąc uczynić zadość temu prag-
nieniu zwracamy się do polskich poetów, uczo-
nych, działaczy społecznych z prośbą o odpowiedź
na następujące pytania, w których staraliśmy
się zamknąć wspomniane Kwestye:

1. Czy postęp dziejowy zmierza do zatarcia, czy do
wyzłuszenia indywidualności narodowych?
2. Czy istnieje interes narodowy różny od interesu
ludu pewnego narodu? Czy zachodzi głębsza
sprzeczność między interesami mas ludowych
różnych narodów?
3. Czy uczucia miłości ojczyzny i miłości wszech-
ludzkiej mogą się zważyć, lub ograniczać
nawzajem?

Mamy nadzieję, że Szanowny Obywatel nie od-
mówi gorącej prośbie o wzięcie udziału w naszej
ankiecie. Prosimy o łaskawe nadsyłanie odpowiedzi
przed 15 lipca r. 1904.

Łączymy wyrazy szczerego, głębokiego
szacunku.

Lwów, Miłkowskiego 11.

Petersburg

23 listopada 1904.

Dotychczas postępowanie młodzieży polska kształtowała się w Petersburgu, trzymając się na uboczu od rewolucyjnego ruchu rosyjskiego. Jedynie poszczególnie jednostki, jako członkowie rosyjskich organizacji i partji brały w tym ruchu udział. Organizacje zaś polskie ze względów czysto taktycznych unikały wystąpień organizowanych na arenie politycznej w Rosji.

Czas się jednak zmienił.

Nastaje chwila, kiedy każda jednostka, każda grupa ludzi, każda narodowość, winna zupełnie jasno określić swój stosunek do rosyjskiego samowładztwa (absolutyzmu). Ogół polski milczy: jest on skrzepowany wdaleko większym stopniem niż rosyjski, postawiono go całkowicie głosu: nie posiadamy żadnych organów samorządu, lub jakiegokolwiek pisma bez cenzury prewencyjnej. — cły jednak, — przedstawiciele postępowej młodzieży, — nie możemy milczeć.

Doskonale pojmując i odczuwając swe prawo do niepodległości naszej ojczyzny, musimy się tylko z pogardą odnosić do tych prądów, które istnieją w naszym społeczeństwie już to jako lojalna asymilacja naszej arystokracji i kapitalistów, już to jako wązki szowinizm narodowościowy drobnego mieszczaństwa.

Uznając za jedynego w Rosji prawdziwego obrońcę uciśnionych przez cara — ruch rewolucyjny rosyjski, — czujemy się w obecnej chwili całkiem zsolidaryzowanymi z nim bez różnicy jego kierunków i partji.

Porostając zupełnie nierolując organizacją, „Związek” objawia swój udział we wszelkich prawdziwych przejawach protestu ze strony tej lub owej rewolucyjnej partji.

Związek Polski Młodzieży Postępowej w Petersburgu.

Dep. 1130/12

(2)

Koledzy!

post. spm

28

do walki

1908

670-

monday

1897

2

I have been thinking of you
very much lately and wondering
how you are getting on. I hope
you are well and happy. I have
been very busy lately but I
will try to write to you more
often. I have been thinking of
you very much lately and wondering
how you are getting on. I hope
you are well and happy. I have
been very busy lately but I
will try to write to you more
often.

I have been thinking of you
very much lately and wondering
how you are getting on. I hope
you are well and happy. I have
been very busy lately but I
will try to write to you more
often. I have been thinking of
you very much lately and wondering
how you are getting on. I hope
you are well and happy. I have
been very busy lately but I
will try to write to you more
often.

1. 10. 1871

Związek P. H. S.

Zarząd

Pisze, w dniu 28 stycznia 1915

Odezwa

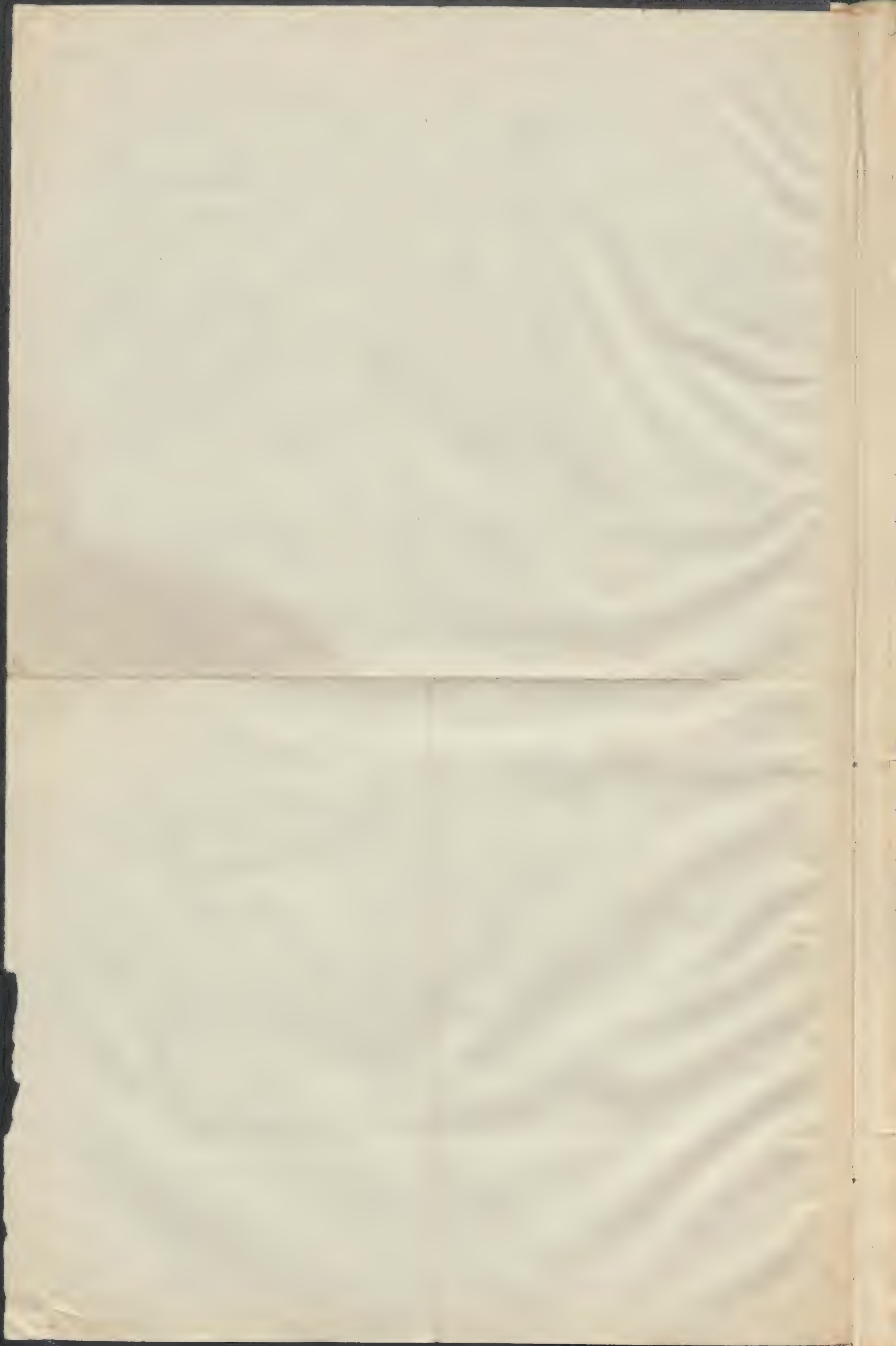
Wobec sytuacji politycznej, która z nieustającą na sztychach nabiera cech okrutnych i na całym kontynencie europejskim panuje ciemność i strach, każdy obywatel powinien wyrazić swój moralny obywatelski obowiązek, a więc i my, Polacy, nie możemy być wyjątkiem. Dlatego też, w imieniu całego narodu, wyrażamy nasz głęboki smutek i żal z powodu tych gwałtownych i okrutnych prześladowań, które nas dotykają, i z powodu tych gwałtownych i okrutnych prześladowań, które nas dotykają.

Wobec sytuacji politycznej, która z nieustającą na sztychach nabiera cech okrutnych i na całym kontynencie europejskim panuje ciemność i strach, każdy obywatel powinien wyrazić swój moralny obywatelski obowiązek, a więc i my, Polacy, nie możemy być wyjątkiem. Dlatego też, w imieniu całego narodu, wyrażamy nasz głęboki smutek i żal z powodu tych gwałtownych i okrutnych prześladowań, które nas dotykają, i z powodu tych gwałtownych i okrutnych prześladowań, które nas dotykają.

Z głęboką żałobą i smutkiem patrzymy na te okrutne prześladowania, które nas dotykają, i z głęboką żałobą i smutkiem patrzymy na te okrutne prześladowania, które nas dotykają.

Związek P. H. S.

UCHWAŁA WIECU MŁODZIEŻY POLSKIEJ W KIJOWIE.

Wychodząc z założenia, iż obecnie przeżywana przez nas chwila dziejowa wymaga od każdej z wymienionych grup, czynnych na obszarze państwa rosyjskiego- jaknajenergiczniejszej akcyi i jak najdobitniejszego zaznaczenia swych żądań i wymagań,- my, studenci Polacy Kijowskich Uniwersytetu i Politechniki, zgromadzeni na wiecu Polskim w dniu 22-go Września postanowiliśmy:

1) Wyrażamy jaknajściślejszą solidarność swoją z ruchem rewolucyjnym, toczącym się obecnie przeciwko rosyjskiemu samowładztwu i rządowi biurokratycznemu. Nie wątpimy w zwycięstwo, jakie w walce tej odniesie klasa pracująca, dziś ciemiężona i uciskana i sądzimy że ostatecznym celem tej akcyi rewolucyjnej może być jedynie wolne i niepodległe istnienie, oparte na zasadach demokratyzmu i autonomii dla każdej narodowości, którym winno być przyznane prawo samookreślenia i decydowania o swym losie.

2) Protestujemy przeciwko tej bierności, która cechuje obecnie część polską ludności kraju Południowo-zachodniego i wzywając młodzież do odrzucenia tej polityki, nawołujemy ją do akcyi czynnej współzrędnie z postępowymi siłami tego kraju.

3) W stosunku do swych kolegów Rosjan nie uważamy dzisiejszego wiecu za akt separatyzmu a dalecy od chęci podnoszenia waśni i sporów narodowościowych, -mamy jedynie na celu wyrażenie swego głosu i to w języku ojczystym do chóru wolnościowego, który wciąż głośniej rozlegać się poczyna.

4) Odnosnie do nadanej świeżo zakładom wyższym rosyjskim autonomii - zaznaczamy, iż wydaje się nam niemożliwem urzeczywistnienie prawdziwej autonomii akademickiej przy panującym dotąd ustroju, opartym na gwałcie i samowoli. Autonomia akademicka, będąc konsekwentnym wynikiem ustroju, opartego na zasadach samorządu w najszerszym tego słowa znaczeniu, -tylko takim ustrojem może też być gwarantowana. Za konieczne cechy akademickiej autonomii uważamy wolny dostęp do przybytków nauki dla wszystkich obywateli państwa bez różnicy pochodzenia, wiary, płci i narodowości.

5) Uważając za słuszne żądanie nacjonalizacyi wiedzy, podjęte przez młodzież Polską w Kijowie i przenosząc je na grunt miejscowy, uważamy za potrzebne ufundowanie katedr literatury polskiej i historii polskiej w wykładzie polskim.

WYDAWNICTWO KORPORACYI Studentów Polaków UNIWERSYTETU i POLITECHNIKI
KIJOWSKICH.

Kijów
Wrzesień 1905r.

1. 1871
2. 1872

1873

1874
1875

1876

1877

1878

1879

(III)

34

Młodzież Postępowa

na pierwszym wolnym wiecu młodzieży polskiej w Petersburgu:

- I. 1) uznała iż w Warszawie jako stolicy Królestwa Polskiego powinien się zebrać sejm ustawodawczy państwa na zasadzie proporcjonalności przedstawicielstwa i wybrany przez powszechne, bez różnicy płci, równe, bezpośrednie i tajne głosowanie narodu polskiego. Ten sejm określi stosunek polityczny Królestwa Polskiego do Cesarstwa Rosyjskiego.
- 2) wyraziła cześć i uznanie dla proletariatu polskiego, walczącego o nowe warunki politycznego i społecznego bytu.
- 3) zaznaczyła swoją solidarność z dążeniami Polskiej Partji Socjalistycznej.
- II. 1) wyraziła swa cześć i uznanie dla proletariatu rosyjskiego, który krwią swoją poświęcił początek rewolucji w państwie carów.
- W nadziei, że rewolucyjne partje rosyjskie ogląd swój na sprawę polską określa zgodnie ze stanowiskiem Polskiej Partji Socjalistycznej i znaczyła swa solidarność z dążeniami rosyjskich partji rewolucyjnych, walczących z caratem.
- III. 1) uznała że do ostatecznego załatwienia sprawy szkolnej w Królestwie powołany jest jedynie i wyłącznie sejm ustawodawczy w Warszawie.
- 2) wskazała że w obecnej chwili obywateli powołanych do obywateli i obywateli winno być podleganie wszelkim siłom moralnym i materialnym wolnej szkoły polskiej postępczej. Szkoła ta niższa, średnia i wyższa powinna być oparta na zasadach edukacji społecznej i otwarta dla wszystkich obywateli i obywateli polskich. Nauczanie ma być bezpłatne. Wychowanie religijne jest rzeczą rodzinną.
- 3) wyraziła cześć i uznanie robotnikom w Królestwie Polskim, którzy zapoczątkowali i obecnie prowadzą bezwzględny bojkot rządowej szkoły rosyjskiej i napiętnowała łamanie lub osłabianie bojkotu szkolnego.
- IV. 1) żądała dla Litwy, Białej Rusi i Ukrainy uznania że każda narodowość ma prawo na swoją szkołę narodową i założenia w Wilnie uniwersytetu z uwzględnieniem praw narodowości miejscowych. (Polaków, Litwinów i Białorusinów)
- V. dla Polaków mieszkających w Rosji żądała:
- 1) przyznania prawa zakładania szkół polskich z prawami rządowych zakładów naukowych.
- 2) zniesienia wszelkich ograniczeń dla Polaków w rządowych zakładach naukowych rosyjskich.
- 3) ustanowienia katedr języka polskiego, literatury i historii polskiej z wykładami w języku polskim dla studentów Polaków w uniwersytetach cesarstwa.
- VI. postanowiła zwrócić się do społeczeństwa rosyjskiego a w szczególności do akademickiego związku profesorów wzywając go do zaznaczenia swego stanowiska względem sprawy szkolnej polskiej w Królestwie Polskim i Cesarstwie.

Petersburg, 20 września/ 3 października.
26 września/ 9 października 1905.

5/7 H. Dem...

11
5
7

08

From No. 12

(11)

Do uczącej się młodzieży

Wolność! Oskarżając nas rzeczywistość z gwałtami, dokonywanemi przez
 cenzorów i policję w czasie manifestacji, zniszczeniem wszystkiego, co
 nosi jakikolwiek ślad wolności i samodzielności, naprowadzała nas na
 myśli o naszym ustroju politycznym. Szkoła nie dawała żadnej odpowie-
 dzi na męczące nas pytania, i, ażeby rozstrzygnąć je musieliśmy zwrócić
 się do samokształcenia. Takim sposobem zawiązały się kółka dla samokształ-
 cenia. Chociaż kółka te ciągle to rozpadały się, to znów formowały się be-
 zadnego systemu, chociaż zarząd szkolny, jak tylko dowiedział się o nich, postarał się
 zniszczyć je za wszelką cenę i wydalił najwięcej uświadomionych i energicznych to-
 warzyszy, ruch ten jednak ~~przystęp~~ wzrastał. W miastach, gdzie on przyszedł wieść
 rozmiały, kółka te zaczęły jednoczyć się w organizacje, działające podług jednolite-
 go systemu. Celem tych organizacji było dać uczącej się młodzieży możność samo-
 kształcenia i wzbudzić śród nich poczucie solidarności i jedności.
 Lecz co przedewszystkiem konieczne dla nas ażebyśmy mogli swobodnie
 i bezpiecznie zajmować się tem, co nas zacieka! Widzimy jakim sur-
 wym podlegamy karom za najnaturalniejsze dążenia każdego z nas do
 obocowania i samokształcenia. Przekonaliśmy się, że żadne zmiany
 w programmie szkolnym nie zmniejszają ich ucisku, wszakże w
 III stadium programu radykalnie zmieniano programy 5
 klasy, a ucisk bodaj czy nie powiększył się wskutek tego.
 A więc winą tego leży nie w programmie, lecz w tem, że nam
 brak wolności szkoły, religii, prasy i słowa.
 Weźmy na przykład Anglię, w której naród otrzymał to wszystko. Jakież tam
 położenie uczącej się młodzieży średnich zakładów naukowych! Czy tam panuje
 taki sam ucisk, jak i u nas? Przedewszystkiem w Anglii dążenia młodzieży
 w naszych latach do samokształcenia nikt nie uznaje za nieprawne. Nikt nie ma prawa
 zabronić im zakładać kółka w tym celu. Nikt także nie może ~~zabronić~~ karać ich
 za wygłaszane przez nich przekonania lub sądy. Jcóż wiążemy? Uczniowie łączą
 się w rozmaite stowarzyszenia, w których rozstrząsają wszelkie kwestje, a nawet najtrudniejsze
 społeczne zagadnienia. Nieniedy zapraszają na swe zebrania i profesorów, lecz czynią to nie z musu
 z szacunku dla nich; przylem obecność nauczycieli wcale nie krępuje uczniów w wygłaszaniu
 ich sądów. Nauczyciele z swej strony starają się zasłużyć miłości i szacunku uczniów. W porządku
 prasa, wolna od opieki cenzury, przebiega ich postępowanie, ażeby przy wolności szkoły

[Faint handwritten text at the bottom of the page]

The first thing I noticed when I stepped out of the car was the
 cold. It was a sharp contrast to the warm blanket I had been
 wrapped in. The air was crisp and clear, and I felt a sense of
 freedom. I had been told that the weather was perfect, and
 now I knew why. The sun was shining brightly, and the
 clouds were just a soft white against a blue sky. I took a
 deep breath and felt the cool air fill my lungs. It was
 exactly what I needed. I had been so stressed lately, and
 this was a perfect escape. I walked towards the beach, and
 the sound of waves crashing against the shore was so
 soothing. I had heard that the beach was beautiful, and
 now I saw it for myself. The sand was golden and soft,
 and the water was a beautiful shade of blue. I walked
 along the shore, feeling the sand between my toes. It was
 so peaceful, and I felt like I was in a different world.
 I had heard that the beach was beautiful, and now I
 knew why. The sun was shining brightly, and the clouds
 were just a soft white against a blue sky. I took a
 deep breath and felt the cool air fill my lungs. It was
 exactly what I needed. I had been so stressed lately, and
 this was a perfect escape. I walked towards the beach, and
 the sound of waves crashing against the shore was so
 soothing. I had heard that the beach was beautiful, and
 now I saw it for myself. The sand was golden and soft,
 and the water was a beautiful shade of blue. I walked
 along the shore, feeling the sand between my toes. It was
 so peaceful, and I felt like I was in a different world.

[illegible][illegible]

Nie dożył broni, poki nie zwyciężem. Przyjęła Hannibala, śmierć lub zwycięstwo w jego ręku
 było. Od jego łonozysze? Naprzód wysłany do walki z caratem i z ciałem i lud-
 racją, i lepszą szkołą intelligencji.

Prez z caratem! Prez z tym potworem, co z niego
Niech zyje wielki politycznik

Valdeńska - Štegalisovcova Organizacija (1900-1914) 879

*Wądanja, które projektuje postawić
młodzież gimnazjów Wileńskich.*

36

1. Zniesienie wszelkich warunków, którymi władza szkolna dotychczas ogranicza wstępowanie młodzieży do szkół /stan majątkowy, pochodzenie, narodowość, wyznanie, brak miejsc, ograniczenie wieku i t.p./
2. Zniesienie w szkołach systemu policyjno-żandarmskiego.
3. Dobór nauczycieli z pośród ludzi miejscowych.
4. Prawo rodziców lub opiekunów umieszczania znajdującej się pod ich opieką młodzieży według swego uznania, t.j. zniesienie internatów i przymusowych mieszkań wspólnych.
5. Prawo korzystania młodzieży niezamożnej z wszelkich ulg.
6. Bezpłatna nauka.
7. Udział rodziców lub opiekunów w posiedzeniach rad pedagogicznych.
8. Wykłady w języku ojczystym.
9. Kontrola społeczeństwa /w osobie przedstawicieli/ nad sprawami szkolnemi.
10. Prawo młodzieży stowarzyszania się w celu samokształcenia i wzajemnej pomocy.
11. Prawo uczęszczania na koncerty i wszelkie zebrania, na których są roztrząsane sprawy naukowe i społeczne, bez uprzedniego pozwolenia władzy szkolnej.
12. Usunięcie tendencyjności z wykładów i podręczników szkolnych.
13. Prawo zakładania szkół prywatnych wszelkiego typu.
14. Założenia w Wilnie uniwersytetu jako wyższej uczelni litewskiej.
15. Zastrzeżenie, że nikt z młodzieży szkolnej, któraby strejkowała w myśl tych żądań lub popierała je w inny sposób, nie będzie poddawany żadnym karom, jako to: usunięcie ze szkół, pozbawienie stypendjów i t.p.

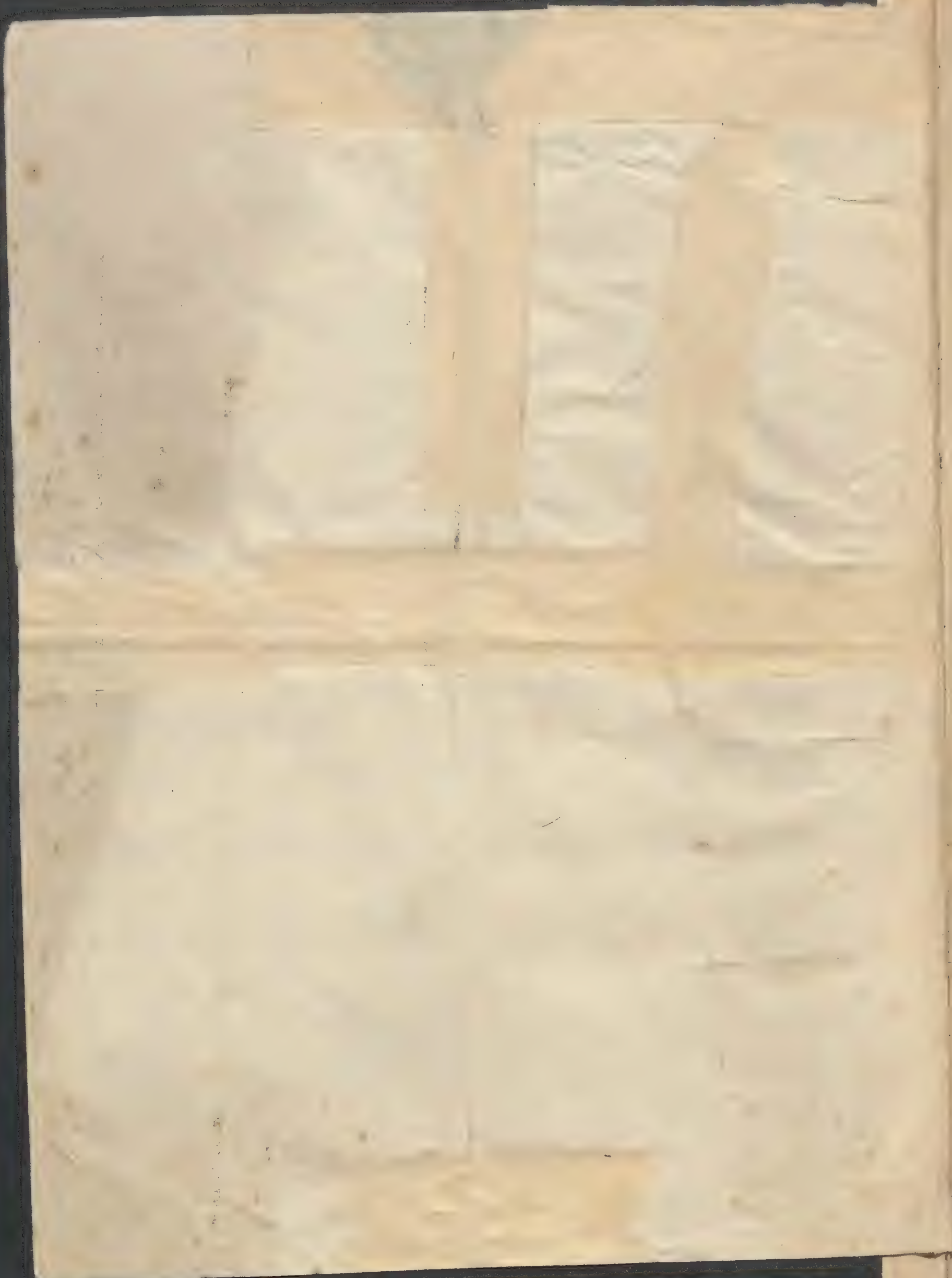

W dwóch zaborach wrogowie pałką i knutem wydzierają nam prawa narodowe, wynaradawiają nas siłą. Lecz oni obcy nam. A u nas w Galicyi?! - Wstręt ogarnia na myśl o Polakach-kamerjunkturach, znieprawiających młodzież i wydzierających Polsce synów. Dlatego, że sami czują i myślą po austriacku, chcą zyskać synekury i ordery, - to młodzież ma dogadzać ich prywatnym ambicyom? -

Oto przymuszają młodzież do holdu, powiadają, że cesarzowi! On i wiedzieć nie będzie, że uczniowie i uczennice c-k galicyjskich szkół jakowe poranki urządzą, z inicjatywy naszych c-k ojców z rady szkolnej, którzy w nadziei pochwały i orderu nie wahają się użyć młodzieży jako narzędzia. Odpowiedzmy godnie na te zakusy zaborczego rządu, złożonego z polskich wyrodków. Koledzy, nie apoteozujmy rządu zaborczego, który poróżnił nas Polaków z naszymi braćmi Rusinami, aby tem bardziej umocnić przemoc i rozdrobnić nasze siły; tego rządu, który nie zaprotestował wówczas, gdy hakatysci polską krew w Cieszyńsku przelewali. Ugodowe społeczeństwo polskie nie zapomni na postępowanie rządu w latach 1846 i 48, rzuca frazesy o bojkocie niemieckich towarów, a z grobową Polską, z Wawelu, robi hotel dla lokai i urzędników austriackich!

Niech więc nikt, kto czuje się Polakiem, nie bierze udziału w poranku, nazwanym cesarskim! Imienia zacnego osobście cesarza A u s t r y i , ale nie n a s z e g o , użyto tu, jako pokrywki, aby zadowolic interesu kliki biurokratów. Ojczyzna nasza we krwi od wieku się pławi, a znieprawieni Jej synowie zmuszają nas, ażebyśmy przestali być Polakami! Precz z holdem dla rządu zaborczego! Niech nikt, komu serce polskie w piersi bije, nie pokaże się na poranku! Rozdarte ciało Ojczyzny zwyrodniali synowie bezczeszczą, protest gorący jest naszym obowiązkiem, pokażmy, żeśmy nie zatracili uczuć narodowych, i jesteśmy dobrymi synami ukochanej Polski!!

„SPÓJNIA“
STOWARZYSZENIE
MŁODZIEŻY POSTĘPOWEJ
W KRAKOWIE.

Kraków, d. .... 190....

L. ....

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.]

Koledzy i Koleżanki !

Blisko mija od chwili, kiedyśmy zebrali się na Zjeździe Związku organizacyi naszych, by drogą wspólnej wymiany myśli określić raz jeszcze nasze stanowisko programowe, by wyraz dać zewnętrznym duchowym przeżyciom młodzieży promienistej w ostatnich latach. Rok wkrótce upływa, rok pracy, w którym, sądzymy, zatarły się ostatnie różnice dzielące części młodzieży, która pod promienistym stanęła sztandarem.

Pragnienie Wasze, by znów przedstawicielstwo organizacyi promienistych na wspólne przybyło obrady, i my, prezydium Zjazdu ostatniego, gorąco podzielamy. Żywimy głęboką nadzieję, że Zjazd najbliższy zdoła utrwalić podstawy i sprawność naszej roboty organizacyjnej, że z źródła energii i myśli wspólnych nowego zaczerpnijemy ducha, nowych sił do żmudnej, twórczej pracy.

Więc proszę do Was szlemy, byście Zjazd, który się odbędzie w Zielone Świąta we Lwowie, delegatami Waszych organizacyi obesłali (: w stosunku latami dawniejszymi przypisanym: na 10 członków organizacyi głównej i przygotowawczej 1 delegat, członek organizacyi głównej oczywiście).-

Porządek dzienny proponujemy następujący :

W niedzielę d. 15 b.m. o godz. 9¹/₂ rano posiedzenie poufne, weryfikacya mandatów, wybór prezydium. Następnie o 10-tej godz. I. posiedzenie plenarne Zjazdu z porządkiem obrad :

- I. Otwarcie Zjazdu i powitanie.
- II. Sprawozdanie K. Centr. i grup.
- III. Zmiana statutu i reorganizacya.

- IV. Ruch koleżanek.
- V. Wybór K. Centralnego.
- VI. Akcja szkolna
- VII. Stosunek młodzieży „promienistej” do organizacji innych wśród młodzieży.
- VIII. Wnioski i interpelacja.

Porządek ten będzie naturalnie rozłożony na całą niedzielę i poniedziałek.

Wnioski przesłamy Wam Koledzy w najbliższych dniach. Prosimy Was, abyście nas w ciągu najbliższych dni poinformowali o tem, wielu delegatów wysyłacie i czy im potrzeba noclegów, oraz jakimi pociągami zjadą.

A d r e s : St. Krynicki, ul. św. Mikołaja L: 5.

St. Loewenstein, ul. 3-go Maja L: 11.

~~K o l e d z y !~~ Wzywamy Was, byście przemyśleli głęboko te zagadnienia, które staną przed Wami na Zjeździe najbliższym, a nie wątplmy, że kierować się będziecie zawsze tymi świętymi celami, które widnieją u kresu naszej drogi. Wołamy do Was :

Niech żyje wolność, równość i braterstwo !

Niech żyje Polska ludowa, niepodległa !

Pod tymi hasłami Zjazd nasz zwołujemy !

Koleżeńskie, braterskie pozdrowienia :

Komitet Centralny organizacyi
„promienistych”

2. 5
13 2

to Archimedes

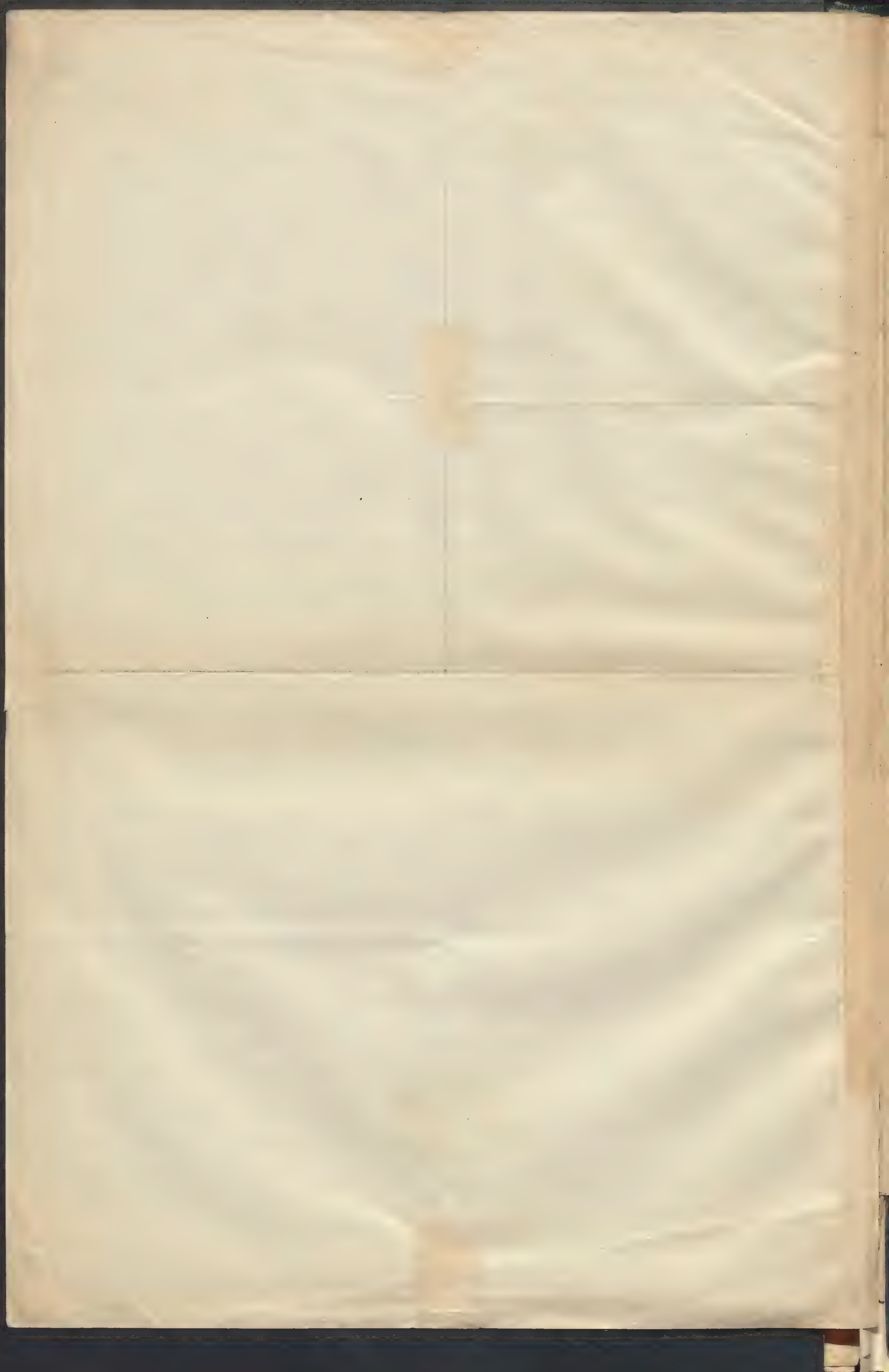

Handwritten text, possibly a signature or date, located in the bottom right corner of the page.

Wskazywały II-ego Ljazułu Młodzieży
Niepodległościowej Postępowej — odbytego

W międyczasie od dnia 31/XII-1910 -- 31/I 1911 w Paryżu.

Zebranie miało miejsce od dn. 5 sierpnia 1910. r. do dnia 24 września 1911 r. w Łodzi.

dwaj delegaci Stow. im. Joachima Kellowa z Bru-
kseli (2 yto, y).

hücsön delegáció "Filarégi" is headjam (5 glosón).

"Verriers" (2 glossy).

tzeeh	"	"	"	Panyen (5. J. 1054).
"	"	"	"	"

tree - graph map - post- "Zyete"

Wort (12 glück)

Jednym delegat "Futuryst" w Wiedniu (30 I.) -

pożer tego chwały odległej "Promienia" w Krakowie, któ-
ry po przyjęciu ideowej deklaracji przystąpił do or-
ganizacji i brał udział w jej dalszych obra-
dach. (Bogusław).

Wśród licznie zebranych gości z Paryża, Londynu, Se-
nary, Zurichu i innych znajdowali się najwybitniej-
si przedstawiciele współczesnej myśli polskiej.

Do prezydium Zjazdu powołano przedstawiciela
Biura Wykon. I. Zjazdu, tudzież dwóch delegatów
lwowskich -

Podczas Zjazdu pracowały: 1) Komisja, opracowująca deklarację i program, 2) Komisja organizacyjno-ustawowa i 3) Komisja dla spraw aktualnych.

Deklaracja ideowa. (Przyjęta jednogłośnie).

Stwierdzając niesprawiedliwość dzisiejszego ustroju społecznego, stojemy w szeregach tych, których dążeniem jest zmiana tego ustroju, zdobyć drogą walki rewolucyjnej ludowej i czasy polskiej, w której wola ludu, nie krępowana wpywaniem najeźdźcy, mogłaby całkowicie się przejawić, w której nie byłoby nierówności społecznej, politycznego ucisku i ekonomicznego wyzysku, w której każdy znalazłby warunki do swobodnego rozwoju i pracy nad pomnożeniem zasobów materialnych i duchowych kultury polskiej. Przekonani o konieczności zupełnego zwycięstwa pracy w jej walce z kapitałem chcemy nie tylko myśleć i czuć, lecz przede wszystkim czynić stać w przybliżeniu w rewolucyjnych szeregach pracującego ludu polskiego.

Z tych dążeń wynika w dalszym ciągu:

- 1). Konieczność bratniej solidarności z całym ludem pracującym, bez względu na narodowość i złączonej z tem walki z wszelkimi wstecznymi prądami nacjonalistycznymi.
- 2). Konieczność walki z klerykałizmem, który jako siła społeczno-polityczna, staje po stronie ciemności.
- 3). Konieczność budzenia wśród młodzieży i społeczeństwa polskiego woli do czynu rewolucyjnego, a walka z zamykaniem się wśród lewicy naszego społeczeństwa bezładem.

młodzieży.

Stwierdzamy równocześnie, że nicma i nie mo-
że być postępu, któryby nie uznał, że zolobyeie nie po-
dległoby ei jest pierwotnym warunkiem, bez którego
nie ma realizowania postulatów tego postępu.

Powyższe stanowisko przeciwstawia nas zupełnie wyraźnie. Związku z Międzyzwozów Postępowej, dla którego było niepodległością posiada wśród miłośników „wszelkie formy reakcyjne i demoralizujące” - jak również stawia nas przeciw tym odłamom miłośników, dla których walka o wyzwolenie narodu nie łączy się z ciętym zmaganiem się z rodzinną reakcją -

Prawa bojkotu szkół rosyjskich
w Królestwie Polskim.

II Zjazd Młodzieży Niepodległościowej Postę-
powej, stojąc na stanowisku uchwał Zjazdu Ła-
kocińskiego i I-go Zjazdu Mł. N. P., wypowiada

się ze dalszym bojkotem szkół rosyjskich w Kró-
lestwie Polskim - (prz. jednogłosnie)

Walka z Klerykałizmem -

Klerykałizm, jako siła społeczno-polityczna, we-
ska się we wszystkie dziedziny naszego życia. I gdy
inne narody, jak Francja, Portugalia i Hiszpanja,
zrozumiały, że jawnemu klerykałizmowi zrzuconym być
musi, jeżeli ma być mowa o dalszym iel rozwoju -
to u nas, nie tylko klerykałizm nie opuszcza posia-
danych placówek, lecz coraz silniej w ostatnich cza-
sach zdradza swe zaboreze tendencje.

Nie dość było klerykałizmowi, że szkoła białowa i średnio-
wzrostaje pod jego przeważającym wpływem, ale
wyciąga obecnie i z najwyższe placówki nauki
- uniwersytety. Musi się on jednak spotkać ze
stanowczym protestem ze strony młodzieży, która po-
wstaje przeciwowemu ciłamu społeczeństwa.

Nie przyznamy nigdy prawa moralności ludzkiej
niemoralnym, a szeregienia wóedzy - nieukom!

Izkołnictwo - to jeden dopiero przejaw wpływów
klerykałnych. W życiu naszego społeczeństwa sze-
ry klerykałizm rozkład i zgniliznę, staje po stronie
krzywdy społecznej, jej walec z kapitałem, zioł-
ow, przedłużając ciłoty, walec o niepodległość i dzie-
no, który ma być zniszczony, zniszczony. Wreszcie umy-
sły i deformujące jednostki.

Jeśli więc widzimy nam na tem, aby społeczeństwo
publicznie stać się polem terenem dla wytworzenia naro-
dowego i ogólnoludzkich wartości, jeśli wolec po-
stąpić z reakcją w łonie naszego społeczeństwa
stajemy stanowczo przeciw tej ostatniej, jeśli chodzi
nam o pełny rozwój jednostki - to musimy z całym

zapalen i rozamięnieniem stając do walki z kleryka-
lną reakcją, walki stanowczej i bezwzględnej, która
z wyjątkiem zakończenia się musi.

II-gi Zjazd Młodzieży Niepodległościowej
Postępowej bierze się z młodzieżą polską z Galicji,
walcząc z nowym zamachem klerykałizmu na
powszechność Wschodniej Galicji. Wobec tej
II-gi Zjazd M. N. P. wyraża swe moralne popar-
cie dla walki z klerykałizmem młodzieży pol-
skiej w Galicji.

Sprawa żydowska.

Wobec rozbierania w naszym społeczeństwie pa-
niemności rasowej i wyznaniowej, wobec przybiera-
nia przez te wsteczne i demoralizujące hasła maćki
postępowej, Zjazd uważa za potrzebne przeciwstawić
się całemu temu i stanowczo się tym nowym agresy-
wnym odłamom naszego nacjonalizmu - stojąc
na stanowisku zupełnego równoprawienia ży-
dów. Zjazd uważa jednak, że wszelkim podjęciem
żydowskiego nacjonalizmu, działającego na szko-
dę pracującego ludu należy się stale i bez zastężeń
przeciwstawiać.

Sprawa samokształcenia.

II-gi Zjazd M. N. P. poleca organizacjom mło-
dzieży postępowej niepodległościowej prowadzenie
systematycznej pracy samokształceniowej, ze szcze-
gólnym uwzględnieniem dziedziny nauk społecz-
nych.

nych. W wykonaniu uchwały Zjazd pozostawia
woli stowarzyszeniom.

II-gi Zjazd MŁ. N. P. powołuje specjalnej komi-
sji rozstrzygnięcie kwestji wstąpienia do stowarzyszeń
w celu opracowania wspólnego programu samo-
kształcenia.

Sprawa popierania ludowego szkolnictwa w Polsce.

II-gi Zjazd MŁ. N. P. wzywa młodzież do po-
pierania drogą składek pieniężnych ludowego
szkolnictwa w Polsce, oraz utworzenia specjał-
nego funduszu szkolnego.

W sprawie Zarządu Głównego i Komisji.

II-gi Zjazd MŁ. N. P. postanawia:

- 1). Zarząd Główny na r. 1911 pozostawiono
w Kiedżum.
- 2). Komisję dla spraw samokształcenia ustano-
wiono we Lwowie i Krakowie.
- 3). Komisja dla utrzymywania najściślejszych możli-
wie stosunków z młodzieżą N. P. z Królestwa
— w Krakowie.
- 4). Komisja dla popierania szkolnictwa ludo-
wego — w Brukseli.

Wolne Wnioski.

II-gi Zjazd Mł. N. P. rozrywa stowarzyszenia młó
dzież niepodległościowej postępowej do przystąpi-
nia do Bratniej Pomocy Łakopiańskiej (Dom
Zdrowia.).

II-gi Zjazd Mł. N. P. rozrywa stowarzyszenia do
zbierania i odsyłania do archiwum Uniwersytetu
Ludowego w Krakowie wszystkich materiałów
dotyczących życia organizacji. Stow. Mł. N. P.

II-gi Zjazd Mł. N. P. poleca prezydium wystać
w imieniu Zjazdu depusz gratulacyjną do obyw.
Bolesława Limanowskiego z powodu jego jubl-
leusza.

II-gi Zjazd stwierdza, że dr. Karbo-
wiak o młodzież akademicką jest napisem
jednostronnym i nie wyzerpuje wszystkich obsz-
nych danych, które Stow. Mł. należały do
opracowania autorowi.

Przez tego powzięto szereg dyrektyw dla Za-
rządu Stow. w sprawach ustawowo-organi-
zacyjnych.

Prezjum. w styczniu
1911.

Do stowarzyszeń MŁ-Niep-Postępowej.

Szanowni i drodzy Koledzy!

Zwołując przy niniejszym uchwale II-go Zjazdu Paryskiego MŁ-N-P. prosimy Was o jak najrychlejsze nadesłanie nam:

1) szczegółowych sprawozdań z zebrani posiedze-
niowych;

2) rezultatów głosowania uchwał przyjętych
na II Zjeździe MŁ-N-P.;

3) o komunikowanie się z nami w sprawie
naszej ogólnej naszej organizacji.

Nadmieniamy iż na Zjeździe rozsunęły się
tę w tej kwestji projekty, a mianowicie pro-
ponowane:

Związek

Unja

Zrzeszenie

} stowarzyszeń MŁ-Niep-Post.

Z naszej strony proponujemy utrzymać pierwszą
z tych nazw.

Przypominamy zaradzić, iż podatek na nasz
Zarz-Główn. wynosi co dalszym ciągu 10 cent = 10 hal
miesięcznie od każdego członka stowarzyszenia
O regularne nadsyłanie owego podatku uprzej-
mie Was upraszamy.

Łech Zarz-Główn.: Piotr Górecki

92 rue Henri Massé 92. — Paryż

Kodjum 10 stycznia

1911 r.

18/11/14

48

Koledzy i Koleżanki !

Do poprzedniego numeru "Gazetki szkolnej" dołączona została odezwa, wzywająca Was, abyście przystąpili do "Kółka", mającego na celu dopomaganie ubogim dzieciom.-

Otóż zawiadamiamy Was, że Kółko to ograniczyło swoją działalność do pomagania tylko dzieciom emigrantów z Królestwa Polskiego, dzieciom, których rodzice muszą uciekać z pod zaboru rosyjskiego wskutek prześladowania przez rząd moskiewski.-

Zapisujcie się więc do Kółka jak najliczniej, oraz agitujcie znajomych, żeby dopomagać dzieciom, co tu przyjeżdżają częstokroć bez rodziców, a jeśli z rodzicami, to bez środków do życia.-

Kółko nasze zbiera nie tylko pieniądze, ale też i stare ubrania, książki i nawet zabawki.-

Ufamy, że nie zawiedziecie nas i przystąpicie do Kółka wraz ze znajomymi. Wkładka tygodniowa wynosi 10 hal., ale, uwzględniając że młodzież nie posiada zbyt wiele pieniędzy, można płacić i mniej.-

Zapisujcie się jaknajliczniej do Kółka !!!

Zarząd Kółka Młodzieży
pomocy dla emigrantów z zaboru
rosyjskiego.

Koledzy!

Jeśli Komisja dyscyplinarna, wyłoniona przez Grono Profesorów, stara się za wszelką cenę robić próżną solidarność, jaką ujawniliśmy, zgłaszając się gromadnie do śledztwa, — jeśli metody badań przez się stosowane dąży do skupienia „winy” na osobach kilku, lub kilkunastu Kolegów, — winniśmy wzmocnić solidarność swą, winniśmy przeciwstawić się im, jako świadome swych czynów społeczeństwo akademickie. To, bowiem, umożliwi nam asolidaryzowanie akcji przeciwdyscyplinarnej, da możliwość wygarania, że strajk podjęty był przez cały prawie opół młodzieży technicznej, nie zaś, jak, zdaje się, opinia w Gronie panująca głośno — przez garstkę „warchotów”, co, zapewne, ma być skierowanym przez taką głośną secesję i naby dyscyplinarnej.

Nasto: jeden za wszystkich, wszyscy za jednego! — winno nam kierować, winno wszystkich nas skupić w jedną wyćwiczoną armię, która działa spójnie i celowo!...

W myśl powyższego wywaramy Kolegów, którzy:

- 1° — stali się zmienną dalej idącą ~~zmienną~~, niż to Komitet strajkowy polecił;
- 2° — zmienną stając nie mogli z powodu odrzucania takich przez kierownictwo;
- do składania swych podpisów na odwołanych memoriałach.

Ogłoszenia wygasa Kolegom, gdzie wspomniane memoriały podpisywać można.

Lwów, d. 22/II 11. —

Komitet strajkowy.

Koledzy i Koleżanki!

Jesteśmy znowu świadkami zakusów gadzinowej prasy na szkołę polską. Z jednej strony ugodowe pismaki z całą przebiegłością usiłują zgnieść bojkot szkoły rosyjskiej w Królestwie, z drugiej reakcja lewicowa w osobie S. D. K. P. i L. pod maską rewolucyjnego frazesu i prawdziwego (sic!) socjalizmu nawołuje młodzież wprost do powrotu do znienawidzonej szkoły.

Głosów tych nie wolno nam pominąć milczeniem. Musimy kategorycznie przeciw nim wystąpić, zde-maskować działania rodzimego w kraju wstecznictwa.

Zaznaczaliśmy zawsze swoją solidarność z rewolucyjnym ruchem rosyjskim. Wyraz temu dawaliśmy niejednokrotnie w uchwałach zjazdowych, w wezwaniach do rewolucyjnej młodzieży rosyjskiej. To też oburzeniem przejąc nas musiała odezwa S. D. K. P. i L., w której pod jednym mianem bohaterów wysławia się walczącą o wolność nauki młodzież rosyjską w Cesarstwie i kilkuset seminarzystów, którzy z całą świadomością najechali Warszawę, nie licząc się z trwającą tu walką polskiej młodzieży o polską szkołę. Niejednokrotnie ludzie ci byli informowani o szkodzie, jaką wyrządzają społeczeństwu polskiemu przez podtrzymywanie rosyjskiego w kraju szkolnictwa. Nie pomogły przekonywania. Nie pomógł bojkot! Aż oto wybucha walka na uniwersytetach w Rosji — i wówczas studenci warszawscy **pod naciskiem uniwersyteckiej młodzieży Cesarstwa** zdobywają się na iście „bohaterski” czyn! Oświadczają, że **dłużej nie chcą pozostać narzędziem ucisku w ręku rządu**, wystawiają żądanie spolszczenia uniwersytetu warszawskiego i w związku z tym przeniesienia ich do Rosji.

S. D. K. P. i L. olśniła ta „rewolucyjna” rezolucja warszawskich studentów.

Zapomniano o tym, że obowiązkiem istotnym rewolucjonistów rosyjskich było zaznaczyć przez bojkot uniwersytetu warszawskiego swoją solidarność z walczącą o szkołę młodzieżą polską!

Zapomniano o tym, jak uczciwsza część społeczeństwa polskiego przyjęła tych, którzy ze stwierdzoną przez siebie samych świadomością byli narzędziem ucisku narodu w ręku rządu!

Zapomniano o tym wszystkim i podniesiono łamistrejków do godności bohaterów, a robotnikowi polskiemu kazano zbierać na nich składki.

I nic dziwnego. Polityczni bankruci i demagogowie, uroiwszy sobie, że „Polska jest organicznie do Rosji wcielona”, ustawicznie i wszędzie chcą ślepo kopjować wzory rosyjskie. A więc, gdy widzą, że w Rosji wre walka na uniwersytetach — walkę tę w tejsamej formie chcą stworzyć u nas, jakby nie wiedząc o tym, że przez bojkot szkół rządowych młodzież polska od lat pięciu o własną walczy szkołę.

A dla swoich celów nie przebiera się w środkach. Oto przed robotnikiem polskim S. D. K. P. i L. zohydzić usiłuje typ młodzieńca polskiego, przedstawiając go jako deztertera od walki lub karjerowicza.

Mało tego!

Widząc upadek własnej teoryjki, w odezwie do młodzieży polskiej zagranicą S. D. K. P. i L. gorący czyni apel do zerwania bojkotu szkół rosyjskich w Polsce!

Proponuje się Zjazd „prawdziwie socjalistycznej młodzieży” — od głosu wyłączając wszystkie inne odłamy młodzieży.

Pragnie się tym sposobem otrzymać sankcję na akt złamania bojkotu.

Z propozycją tą S. D. K. P. i L. występuje do „jedynej socjalistycznej organizacji młodzieży zagranicą” — „Związku stowarzyszeń młodzieży postępowej” — garstki młodzieży, skupionej w organizacji, która dwulicową swoją polityką w sprawie szkolnej na tak hańbiące zasłużyła sobie zaufanie.

Koledzy! Ze wzgardą odwrócić się musimy od tych, którzy w taki sposób do niegodnych nawołują czynów!

Obowiązkiem naszym jest nie dopuścić do osłabienia walki!

Walka o szkołę polską — bojkot rządowego szkolnictwa u nas — jest warunkiem podtrzymania rewolucji w kraju!

Nie dopuścimy do upadku szkoły polskiej!

Ze zdwojoną energią zbierajmy składki na szkolnictwo nasze.

Fundujmy stypendja dla wychowanców szkół polskich.

Z wiarą i energią walczmy łącznie z rewolucyjnym i socjalistycznym ludem polskim o zdobycie wolnej demokratycznej szkoły!

Pamiętajmy, że budowanie takiego szkolnictwa jest jedną z dróg do wyzwolenia Polski!

Precz z ugodową i „socjaldemokratyczną” reakcją!

Precz z demagogami, tumaniącymi lud polski!

Niech żyje wolna demokratyczna szkoła polska!

Niech żyje Niepodległa Polska Ludowa!

Niech żyje socjalizm!

Leodjum — w marcu 1911.

Zarząd główny
Związku Stowarzyszeń Młodzieży
Niepodległościowej Postępowej.

1875-1876

"Spójnia"

5A

Stow. akadem. postępowej młodej polskiej
w Wiedniu

W sobotę d. 4 kwietnia o godz 8 wiecz.
odbędzie się w lokalu Cyt. Techniczny
IV Apfelgasse 3.

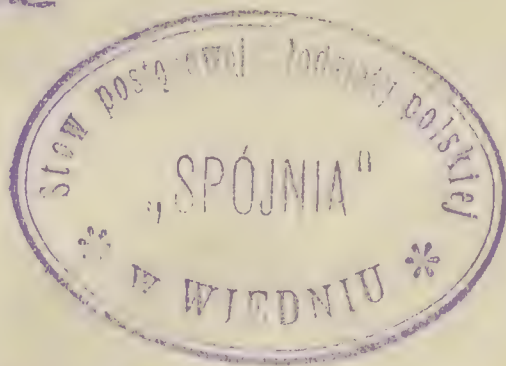
Odczyt

p. p. Wład. Gumplowicza :

„O tworzeniu się państwa
w okresie kapitalizmu”

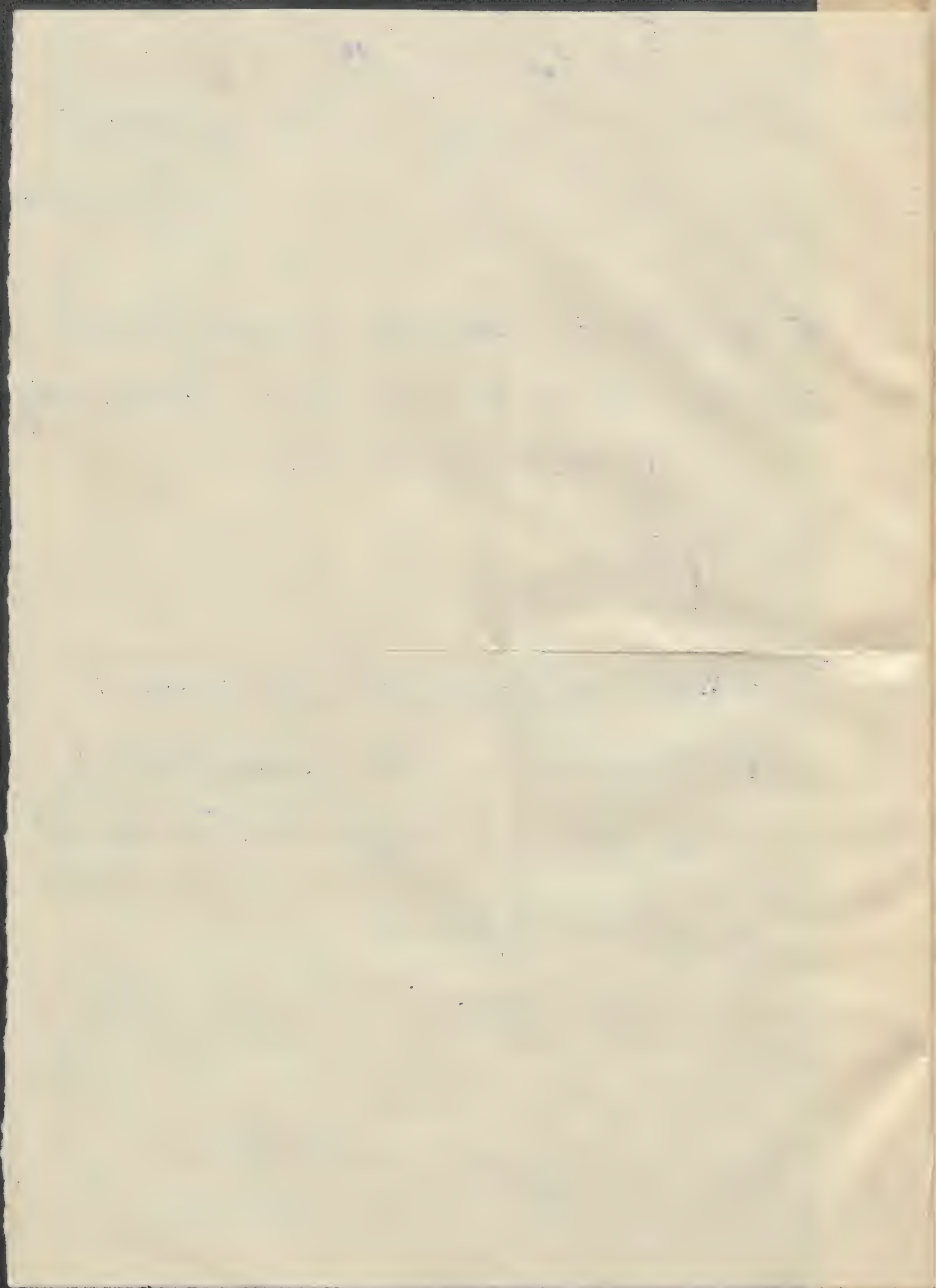
na który zaprasza

ze Zarząd

Goście mile widziani!

Wanda Klimaszewska
sekretarz

1. Strajki robotnicze w Galicji... Dąbrowski... Fabryczny
2. Przemysł militarny... " " " " " " " "
3. Przemysł militarny w Niemczech... " " " " " " " "
4. Strajki robotnicze... Krapotkin P. P. S.
5. 18. maja 1901 roku... Marks
6. Przemysł... Kautsky "Proletariat"
7. O robotach... " " " " " " " "
8. O robotach... " " " " " " " "
9. O robotach... " " " " " " " "
10. O robotach... " " " " " " " "
11. O robotach... " " " " " " " "
12. O robotach... " " " " " " " "
13. O robotach... " " " " " " " "
14. O robotach... Kautsky
15. Przemysł... Engels
16. Przemysł... Dickstein
17. Przemysł... " " " " " " " "
18. Przemysł... " " " " " " " "
19. Przemysł... " " " " " " " "
20. Przemysł... " " " " " " " "
21. Przemysł... " " " " " " " "
22. 18. maja 1901 roku... " " " " " " " "
23. Co to jest... " " " " " " " "
24. Za... " " " " " " " "
25. Co to jest... " " " " " " " "
26. Co to jest... " " " " " " " "
27. Co to jest... " " " " " " " "
28. Co to jest... " " " " " " " "
29. Co to jest... " " " " " " " "
30. Co to jest... " " " " " " " "
31. Co to jest... " " " " " " " "
32. Co to jest... " " " " " " " "
33. Co to jest... " " " " " " " "
34. Co to jest... " " " " " " " "
35. Co to jest... " " " " " " " "
36. Co to jest... " " " " " " " "

Korolowski

Feldman
Walczewski

37. Материалы къ последнему русск.
работному двусловию . . . . . Рос. С. Д. Р. II.
38. Мiedzynarodowa Solidarnosc Proletariatu . . . . . Guesde
39. Hlavnego jesteimy Socialistami . . . . . P. P. S.
40. Czy socialista moze byc katolikiem . . . . .
41. Przeglad o postowiskach sobornizacji . . . . .
42. Anarchizm wspolczesny . . . . . Kulczycki
43. Wspolczesne prądy umysłowe i polityczne . . . . .
44. Miscelanea . . . . .
45. Nasze stronnictwa skrajne . . . . . Scriptor
46. Nasza młodzież . . . . . Scriptor
47. Zagady Socializmu . . . . . Bernstein
48. Socializm wspolczesny . . . . . Lavelaye
49. Rozwój przemysłu wielkiego w Król. Polsk. Kosciuszki
50. Promień — rok 1903 . . . . .
51. Господа Обломовы . . . . .
52. Новоторская Экономика . . . . . Богданов
53. Rozwój stosunków ekonomicznych
w Zachodniej Europie . . . . . Nowalewski
54. Za wolność i lud . . . . . Wysocka
55. sztuka i rewolucja . . . . . Wagner
56. Powstanie narodowe 1863/1864 roku . . . . .
57. Pismo . . . . . Engels
58. Niepodległość Polski a sprawa robotnicza . . . . .
59. O kwestji spatecznej . . . . . Amici
60. Niewolnictwo narzecz (razów) . . . . .
61. Мра рассказы . . . . . Gorkij
62. Къ вопросу о национальной автономии . . . . .
63. Краткое изложение политич. экономики . . . . . Kowalewski
64. Sprawozdanie z IV-go Związku Zjazdu
P. M. T. J. z granic . . . . .
65. Stulecie walki narodu polskiego o niepodległość, X. Y. . . . .
66. Къ вопросу о терроризме . . . . . "Bund"
67. Сионизм и интересы еврейского пролетариата . . . . .
68. Kobieta w przeszłości, teraźniejszości i przyszłości . . . . . Bebel
69. Historia żydowskiego ruchu robotniczego
na Litwie, Polsce i Rosji . . . . .
70. Hroze (sprawozdanie naradnego siewadka o przebiegu procesu) . . . . . "Bund"
71. Zagadnienia Socializmu . . . . . Walszewski
72. Na posterunku . . . . . Feldman

